

JUGOSLAV

Uredništvo:

Wolfova ulica 14, Telefon 380

izdava: Učalski knjižnici LJUBLJA (izvod, poštne prosto.)

Telefon 44

ne vračajo, priložiti znamke za odgovor.

Naročnina za kraljevino SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvu:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Dglasi: enostopna mra vrsta za enkrat 50 para, večkrat popust

I. Jugoslovanski vsesokolski zlet. PROGRAM DANASNJEGA DNE (TOREK, 15. AVGUSTA.)

- Ob pol 8. uri začetek uvrščanja v izpred.
 - Ob 8. uri zbirališče narodnih noš na slavnostnem prostoru.
 - Ob 8. uri zbirališče pevskih zborov na dvorišču realke.
 - Ob pol 9. uri slavnostni izpred po mestu.
- POPOLDNE.**
- Ob 14. uri izpred narodnih noš s Kongresnega trga na zletišče.
 - Ob 15. uri javna telovadba: 1. proste vaje članic, 2. proste vaje članov, 3. vaje gostov, 4. skupine članov, 5. vaje članic ČOS s kiti, 6. nastop žup JSS, 7. Naprej, 8. vzorne vrste na orodju ČOS in JSS, 9. vaje jezdeznega odseka sokolskega društva v Ljubljani.
 - Ob 20. uri poslovilni večer združen z veliko ljudsko veselico na slavnostnem prostoru pod Tivolijem. Koncert godb in raznih pevskih zborov.
 - Ob 21. uri nastop združ. pevskih zborov.

Slavnostni sprevid

sokolskih četi se bo premikali danes predpoldne po naslednjih ulicah in cestah:

Po Dumajski cesti do glavne pošte — po Aleksandrovi cesti do Narodnega doma — po Bleiweisovi cesti — po Rimski cesti do Valvazorjevega trga — po Emonski cesti — po Cojzovi cesti — čez Sv. Jakoba most (naj bo prost občinstva) in Trubarjevo ulico do Sv. Jakoba trga — po Starem trgu — po Mestnem trgu — mimo magistrata po ulici Pred škofijo — po Poljanski cesti čez Sv. Petra most (most naj bo prost občinstva) — po Škofiji ulici do trga »Tabor« — mimo trga »Tabor« po Vidovdianski cesti — po Sv. Petra cesti na Marijin trg — po Prešernovi ulici do pošte — po Selenburgovi ulici do kavarne »Zvezda«.

Pri »Zvezdi« zavije na levo ter koraka mimo Dravske divizije do konca drevoreda, kjer zavije na desno proti Dvorcu in koraka na Kongresni trg, na katerem je stik Sokolstva.

„Tribuna“ o kronske svetu v Ljubljani.

JUGOSLAVIJA ŽELI JACJEGA VPLIVA V MALI ANTANTI

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) »Tribuna« poroča: Danes popoldne ob 16. uri se bo vršila v Ljubljani v poslopiju pokrajinske uprave ministrska seja pod predsedstvom kralja Aleksandra. Na dnevi red pridejo različna važna vprašanja, ki morajo biti rešena še preden odpotujeta kralj in ministrski predsednik Pašić v inozemstvo. Kot prva točka dnevnega reda se bo obravnavalo vprašanje princa Georga. Stališče vlade v tej zadevi je jasno razloženo v priobčenem komuniqueju. Vlada bo storila vse, da vprašanje princa Georga čim prej končno veljavno reši. Razen tega se bo seja ministrskega sveta bavila z zunanje političnimi zadevami, ki jih je treba takoj rešiti. Tu stoji v prvi vrsti podaljšanje definitivne konvencije s Češkoslovaško, ki poteče te dni, dalje volitev odposlancev male antante v zvezo narodov. Vlada se bo posvetovala tudi o možnosti prijaznega sporazuma z Italijo. Kakor je znano, bi se moral ta sporazum skleniti že začetkom meseca avgusta, kar pa se je radi krize v Rimu odgodilo na nedoločen čas. Tudi vprašanje naših odnosov napram Bolgarski in Madžarski bo tvorilo predmet živahni razpravi na seji ministrskega sveta, ker so odnosi med Jugoslavijo in imenovanimi drža-

vama zelo nestalni. Komitaška akcija v Macedoniji je naše razmerje do Bolgarske spravila v težak položaj, tako da je nujno potrebno najti skorajšnjo rešitev, da se privedejo odnosi v normalno stanje. Madžarska pa je s svoje strani skušala Jugoslaviji škodovati in onemogočiti dobre sosedske odnose. Priznanje naših sosednjakov na Madžarskem presega vse meje. Z ozirom na to odnosi bo naša vlada na svoji seji formulirala stališče glede vstopa teh dveh držav v zvezo narodov. Hkrati bo vlada definitivno sklepala o tem, kaj je treba ukreniti, da se zatre četaška akcija v Južni Srbiji. Koncem seje pridejo na vrsto tudi gospodarska in finančna vprašanja, o katerih bo vlada sklepala na podlagi poročil ministrov dr. Kumanudija in Pucelja. Kakor se trdi, prepove vlada izvoz cerearij in drugih živil, da zagotovi domačemu ljudstvu prehrano. Na to bo podpisal ukaz o prenosu kraljevske oblasti na vlado za bivanja kralja izven države, kakor tudi ukaz o zastopniku ministrskega predsednika. Dasi je general Vašič za Pašićem in Pribečevićem najstarejši minister, vendar ne bo imenovan za zastopnika ministrskega predsednika, temveč zaštrže dr. Ninčić.

Sestanek v Marijinih Laznih.

PODALJŠANJE ZAVEZNIŠKE POGODBE. — GOŠPOMARSKA VPRAŠANJA V OSPREDJU.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Po zbiranju kronskega sveta v Ljubljani se na Petrovceviški Pašić v Marijine Lazne, kjer se sestane z zastopniki češkoslovaške republike. V prvi vrsti se bo posvetoval s češkoslovaškimi državniki o trgovinski pogodbi, v kateri se morajo popraviti nekateri nedostaki, ki so se pojavili pri vplavljanju te pogodbe. Govorilo se bo o razpisu te pogodbe, kakor to zahtevajo gospodarski in finančni interesi. K temu sestanku prideta tudi Bratiani in Duca, tako da se sestane vse mala antanta in da se bo mogel nadaljevati delavni program, ki je bil postavljen za kraljevo poroko. Ruzen tega se bodo posvetovali o sprejemu Ma-

džarske in Nemške v zvezo narodov, dalje o udeležbi male antante na debatih vrhovnega sveta in poslaniške konference, kar so zavezniki v Parizu mali antanti že obljubili. Pričakujejo tudi, da se sestanka udeleži zastopnik Poljske, in to tembolj, ker je poljski minister poslov Naratowicz izjavil nekemu poljskemu govinarju, da tudi odpotuje v Marijanske Lazne. Razen tega bodo na sestanku razpravljali o vprašanju vzprejema Grške v malo antanto, vendar pa smatrajo politični krogi to kot stvar podrejenega značaja, ker se zunanje in notranje razmere Grške ne bodo tako kmalu konsolidirale.

SOVJETSKA ZAPLEMBANGLESKIH PARNIKOV.

London, 13. avgusta. (Izv.) Iz Carigrada javljajo, da so sovjetske oblasti v Batumu, dne 29. julija konfiscirale dva angleška trgovska parnika. Angleška oblast je pri boljševiškem zastopniku protestirala in zahtevala, da sovjetske oblasti takoj izpuste ladji in moštvo.

PEGAVICA V BOLGARIJI

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Po poročilih, katere je prejelo ministrstvo zdravstva so ugotovili Bolgari zadnji čas več slučajev pegavice. Ministrstvo narodnega zdravstva je ukrenilo vse potrebno, da se bolezen ne prenese iz Bolgarije v Jugoslavijo.

POLJEDELSKA RAZSTAVA V BARU.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Konec meseca septembra se vrši v Baru (Črna gora) velika poljedelska razstava.

PARASTOS ZA POK. KRALJEM PETROM V BEOGRADU.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Danes dopoldne ob 11. se je vršila v saborski cerkvi svečana zašušnica po pokojnemu kralju Petru I. Osvoboditelju. Cerkev je bila polna občinstva. Parastosu so prisostvovali s strani kraljevske hiše prvi kraljev adjutant general Hadžić in princ George, dalje zastopniki civilnih oblasti.

ZADUŠNICE PO POK. KRALJEM PETRU V ZAGREBU.

Zagreb, 14. avgusta. (Izv.) Danes dopoldne so se vršile po tukajšnjih cerkvaš zašušnice po pokojnem kralju Petru I. Osvoboditelju, katerim so prisostvovali zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti, častni oddelki vojske in mnogo civilnega občinstva.

NAREDBE O DALMATINSKIH POLJSKIH DELAVCIH.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Včeraj sta končala ministra Pribečević in Marković redakcijo naredb o spornih vprašanjih glede dalmatinskih poljskih delavcev z ozirom na agrarno reformo. Odredba določa, da ostanejo v veljavi še nadaljna plačila, dokler ne stopi v veljavo novi agrarni zakon. SPOPADI PRED BEOGRADSKIMI PEKARIJAMI.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Danes dopoldne je prišlo pred mnogimi pekarijami do spopadov, ker so pekarije zvišale cene kruha.

BREZUPNO STANJE VPOKOJENCEV.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Udruženje državnih vpkojencev je poslalo članom vlade in narodne skupščine spomenico, v kateri opisuje brezupno stanje vpkojencev in zahteva zvišanje pokojnin, ki bi odgovarjalo novim plačam uradnikov. Prav tako zahteva ta spomenica draginske doklade, kakor jih imajo aktivni uradniki ali vsaj odgovarjajoče višini vpkojitve. Za vpkojenke naj veljajo iste doklade, kakor za vpkojence.

OMLADINCI IZ VOJVODINE ZA ZASEDBO BARANJE.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Včerašnja skupščina nacionalistične omladine in dobrovoljcev iz Vojvodine in Srema je bila zelo dobro posečena. Skupščina zahteva v svoji resoluciji, ki jo je vploslala vladi, da vlada takoj zasede Baranje. V ta namen stavi na razpolago vse moči omladine in dobrovoljcev.

ZNAMKE PO 5 IN 10 DINARJEV.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Ministrstvo pošte in brozjava je danes stavilo v promet nove znamke po 5 in 10 dinarjev.

ANGLEŠKA POMOŽNA AKCIJA ZA AVSTRILJO.

Pariz, 14. avgusta. (Izv.) »Agence Havas« javlja iz Londona: Angleški ministrski predsednik Lloyd George je zaveznike zastopnike poklical k sebi za 17. uro popoldne, da razpravljajo o pomožnih ukrepih za Avstriljo.

OGRSKI DELAVCI ZA MEZDE V ZLATI VALUTI.

Budimpešta, 14. avgusta. (Izv.) Krščansko-socialna strokovna organizacija je priredila danes shod, na katerem se je govorilo o nezgodnem položaju delavstva. Več govornikov je napadalo vlado, da ne nastopa dovolj odločno zoper draginjo. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva določitev delavskih mezd v zlati pariteti.

SMRT LORDA NORTHCLIFA.

London, 14. avg. (Izv.) Tu je umrl danes znani lord Northclif.

KONEC ZELEZNICARKE STAVKE V AMERIKI.

Washington, 14. (Izv.) Izvrševalni odbor železničarjev je sklenil sprejeti predlog predsednika Hardinga, glasom katerega bi se stavkajoči vrnili na svoja prejšnja mesta, v kolikor še ta niso zasedena.

Berlin, 14. Dunaj 14550, Budimpešta 56.17, Milán 3745.30, Praga 2155.30, Pariz 6741.55, London 3670.40, Newyork 823.96, Curih 15.680.35.

Dunaj, 14. Devize: Zagreb 176.05—176.35, Beograd 704.20—705.40, Berlin 69.85—70.15, Budimpešta 41.96—42.04, London 261.365—261.565, Milán 2664.50—2667.50, Newyork 58.600—58.650, Pariz 4744—4750, Praga 1559—1561, Sofija 329.50—330.50, Curih 11143—11157. Valute: ameriški dolarji 58.350—58.450, bolgarski levi 309—311, nemške marke 69.75—70.25, angleški funti 260.850—261.150, francoski franki 4695—4705, italijanske lire 2638—2642, dinarji 701—703, romunski lei 459.50—460.50, švicarski franki 11090—11110, češkoslovaške krome 1555.55—1559.50, madžarske krome 42.04 42.16.

Kronski svet.

Kronski svet, s katerim je naš vladar počastil Ljubljano in Slovenijo sptoh se kaj lepo prilaga splošnemu okvirju jugoslovanskega vsesokolskega slavlja. Kakor doživlja naše jugoslovansko čutenje v teh dneh svoje velike praznike, tako naj se državno vodstvo ustali in okrepi proti čustvom odgovarjajočim političnim ciljem. Iz tega vidika bi bilo pričakovati, da se bo kronski svet postavil na stališče smotrene notranje in zunanje politike, ki bi bilo obenem tudi izraz krepkega vodstva. Na splošno bi torej mogli tolmáčiti kronski svet v Ljubljani kot željo vladarja, da v zanosu sokolskega nacionalizma uredi naša višeca vprašanja v navedeni smeri.

To je ena možnost. Vemo pa tudi, da je naš vladar v političnih zadevah izredno bistrega in treznega prevdarka, da zna računati z danimi dejstvi in videti politične sile, kakoršne so v resnici. Ne smemo se torej varati, da ne bi videli činjenic naše notranje politike in da bi mogel prezreti usodepolni položaj, v katerem se nahaja razmerje hrvatskega in srbskega naroda. Naša valuta je še vedno razmeroma na fleh, uradniško vprašanje se vsak čas utegne preleviti v krizo državne uprave, nezadovoljnost socialno zapostavljenih množic bo preleteli slej izbruhnila z vidnimi znamenji, razmerje do Italije in nesrečni reški problem pa je vse kaj drugega, kakor merska naloga enostavne razrečitve.

Tudi ostala vprašanja zunanje politike niso za nas tako povoljna. Računi z Bolgarsko še niso zaključeni, v Londonu so nas opozorili na mirno prijateljsko poravnavo brez pripomočkov zunanjih diplomatov. S Čehi pa smo se nekoliko sprili radi zastopnika Male antante v Ligi narodov. Pri ti priliki smo precej nedvoumno izrazili pomisleke proti politiki g. Beneša, ki skuša glasom vladni blizu stoječih listov izrabljati našo nesposobnost samostojnega političnega soodelovanja v Mali antanti.

Tako zna kronski svet ukrepati o golih posameznostih zunanje političnih zadev ter določiti splošne smernice našim delegatom v Marijinih Laznih. Prejhone bo ostalo pri politiki dr. Beneša, ter se bomo morali še nadalje pokoriti njegovemu splošnemu vodstvu. Izgleda pa, da se bo v Marijinih Laznih v glavnem razpravljalo o gospodarskih vprašanjih, tičočih se Češkoslovaške in jugoslovanske države. Dr. Beneš se je tozadevno že izkazal kot izbornega strokovnjaka, ki ume spretno odeti gospodarske težnje v splošne politične cilje. Tako je bilo z Nemčijo, Poljsko in Nemško Avstriljo.

To je druga možnost. Kronski svet bo rešil nekatere poverilnice ter splošne smernice, ki se od dosedanjih ne bodo preveč oddaljile. Češkoslovaška se tudi ne bo smuščala v dalekosežne obrambene obveznosti ter bo v predstoječe govore o slovanski vzajemnosti in varnosti srednje Evrope upela svoje gospodarske težnje. Kar se pa tiče našega notranjega položaja, bi kronski svet ne spremenil prav ničesar. Ostalo bi pri dosednji pasivni politiki radikalnodemokratske koalicije. Vlada bi se omejila na enostavno izglasovanje novih zakonskih predlogov, notranje nesoglasje in politično razdrojenost pa bi še nadalje pustila pri miru.

Mogoče pa je tudi tretje. Tu prihajamo do činjenice, ki smo jo mogli te dni zaslediti. Prvi jugoslovanski vsesokolski zlet je obenem prvi, ki ni videl polnoštevilnega prihoda Sokolov Hrvátov. V tem se zrcali ne samo politična resnica, temveč tudi globoka sokolska žalost. Na našo vsesokolsko prireditev je imitelo Sokolstvo hratskega češkoslovaškega naroda, prišli so zastopniki hratskega in celo alžirskega naroda, toda večine Sokolov Hrvátov ni bilo zraven. O teh Sokolih vendar pravimo, da so naši bratje, da smo z njimi eno in isto, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci ena bratska in narodna družina. Ne vemo, ali je pri takem položaju večja radost zletnih praznikov, ali pa žalost tega spoznanja. Daljni tužci iz Jutrovih dežel so nas obiskali in delili z nami radost naših sokolskih praznikov. Toda večina Hrvátov, ki jim Sokolstvo mora biti simbol slovanskega bratstva in srčne složnosti, pa se nam je izognila.

Ali smemo tako dejstvo prezreti z enostavnim gibom roke? Ali je dovoljeno, zatajiti ta žalostni pojav prvega jugoslovanskega vsesokolskega zleta s sovraštvom proti Sokolom Hrvátom? Ali bomo sokolsko spravo prepustili okrutnim politikom in pa borbi do skrajnosti? Ali nam ne kličejo vse ideje vzvišenege sokolskega gibanja, da se mora sloga, sokolska sloga med brati Srbi in Hrvati vzpostaviti čimprej? Ne verjamemo, da bi naš narodni vladar mogel prezreti odsonost večine Sokolov Hrvátov na prvem jugoslovanskem vsesokolskem zletu v Ljubljani.

Na to dejstvo in pa na vzroke, ki so v naši državi privedli sokolsko neslogo, bi se naj bil ozri kronski svet ter omogočil prihajni, slozni, v resnici jugoslovanski, vsesokolski zlet!

Vojaštvo in Sokolstvo.

POZABLJENA ZAHTEVA PO SKRAJŠANI VOJAŠKI SLUŽBI SOKOLOV.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Današnja »Politika« priobčuje uvodnik pod naslovom »Vojska in Sokolstvo«, v katerem se spominja I. jugoslovanskega zleta v Ljubljani. Pri tej priliki opozarja »Politika« na sklep sokolskega zbora v Novem Sadu na Vidovdan leta 1919, katerega so se udeležili tudi zastopniki vlade in vojvoda Mišić in na katerem se je izvedla organizacija jugoslovanskega Sokolstva. Pri tej priliki se je formalno, da se zgradi sokolska organizacija po načelih, katere zastopa vojska z ozirom na delo v širokih masah. V povračilo za to bi imel vsak sokolski vojak novine pravico na skrajšano službeno dobo v vojski in na hitrejšo napredovanje. Dasi so bili tedaj vsi nastopili za to, se to še do danes ni uresničilo.

Beograd, 14. avgusta. (Izv.) Današnja »Politika« priobčuje uvodnik pod naslovom »Vojska in Sokolstvo«, v katerem se spominja I. jugoslovanskega zleta v Ljubljani. Pri tej priliki opozarja »Politika« na sklep sokolskega zbora v Novem Sadu na Vidovdan leta 1919, katerega so se udeležili tudi zastopniki vlade in vojvoda Mišić in na katerem se je izvedla organizacija jugoslovanskega Sokolstva. Pri tej priliki se je formalno, da se zgradi sokolska organizacija po načelih, katere zastopa vojska z ozirom na delo v širokih masah. V povračilo za to bi imel vsak sokolski vojak novine pravico na skrajšano službeno dobo v vojski in na hitrejšo napredovanje. Dasi so bili tedaj vsi nastopili za to, se to še do danes ni uresničilo.

Pred razbitjem london. konference.

London, 14. (Izv.) »Agence Havas« javlja: Lloyd George, Poincare, Theunis, Schanzer in Hayasai so se na današnjem sestanku posvetovali o sredstvih za doseg sporazuma o moratoriju, toda brezuspešno. Poincare se je izjavil formalno proti moratoriju brez jamstva. Ker ni prišlo do sporazuma, so se zavezniki zastopniki razstali z izjavo, da bodo še nadalje razmišljali o tem vprašanju, vendar pa novega sestanka niso določili. Vsi znaki kažejo na to, da se bo konferenca razbila, ne da bi prišla do skupnih zaključkov glede moratorija.

London, 14. (Izv.) »Agence Havas« javlja: Lloyd George, Poincare, Theunis, Schanzer in Hayasai so se na današnjem sestanku posvetovali o sredstvih za doseg sporazuma o moratoriju, toda brezuspešno. Poincare se je izjavil formalno proti moratoriju brez jamstva. Ker ni prišlo do sporazuma, so se zavezniki zastopniki razstali z izjavo, da bodo še nadalje razmišljali o tem vprašanju, vendar pa novega sestanka niso določili. Vsi znaki kažejo na to, da se bo konferenca razbila, ne da bi prišla do skupnih zaključkov glede moratorija.

POINCARE IN MALA ANTANTA.

London, 14. avgusta. (Izv.) Francoski ministrski predsednik Poincare

Beograd, 14. avg. (Izv.) Kakor doznava »Politika« je vlada privolila, da se dr. Šušteršič povrne v domovino.

I. Jugoslovenski vsesokolski zlet v Ljubljani.

Albin Böhm:

SLUNCI VŠTRIC.

Bratje ljubljancev,
 Prišli smo k vam
 s pozdravom vseh bratov
 in vzpominkov vseh, kaj vse radi imamo
 v naši republici.
 Imamo hotele rožnate praci,
 v tihem vam nesemo sila,
 obzrite s nami vsi slunci o tistih
 namo v srčni ljubi, v obeh
 radost hvata.
 Nesemo vam pozdrave
 z naših rodnih tih

*pro radost tryskajci ze slovenske duze,
 neč my jame také bratry,
 v naši republici.
 Neč vy hoči od Triglava
 iste voda Jadrana nikdy nespočítaná,
 nam Kriváň a Vitava jsou smítež.
 Raku jsme si dali ku společné práci
 a jdeme v před — vy s námi vžde —
 jen bratři bez bázně,
 vždyt životem je slunce,
 v jehož paprscích je psáno:
 »Ne zdár«.*

Pozdravni večer mednarodnim tekmovalnim vrstam.

Krasen in veličasten večer smo doživeli pretečeno soboto na prenovljenem in modernem razsvetljenem vrtu »Kazine«, kjer smo se zbrali v obilnem številu, da po možnosti kar najlepše pozdravimo naše vrle mednarodne tekmovalce, ki so sijajno pokazali, kaj vse premore jeklena vztrajna volja, ki stremi za svetimi idejami Sokolstva. To je res ljubka in ob enem neprilijena zabava, ki bo ostala vsem udeležencem v najlepšem spominu. Pred polno zbranimi vrstami je starosta dr. V. Ravnihar v imenu JSS govoril naslednji pozdrav:

Bratje telovadci!
 Bili smo radostno iznenadeni, ko nam je pred letom iz Anversa dospela brzobjavna vest, da je Evropska telovadna zveza sklenila, da bo leta 1922 mednarodna tekma prilikom prvega jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani. Iznenadeni in počašeni! Čestito predsedstvo Zveze nam je s svojim sklepom izdalo častno izpričevalo, da smo tekmolet postali vreden član Zveze, enakopraven ostalim v Zvezi včlanjenim telovadskim zvezam, da smo postali zmogljivi in sposobni voditi in izvršiti vse nelahke priprave za tekmo.

Prireditvev mednarodne tekme je dalo našemu vsesokolskemu zletu poseben pomen in poseben sijaj ter mi je vsled tega dolžnost, da izrečem imenom zletnega odbora ter vsega jugoslovenskega Sokolstva predsedstvu Evropske telovadske zveze svojo globoko občutno zahvalo.

Zveza ima predvsem namen, gošiti telovadbo do vrhunca telesne izurjenosti in okretnosti. Ona hoče pospeševati vadbo telesa in ljudsko zdravje v širokih vrstah v njej včlanjenih narodov ter jih na ta način dvigniti na višjo stopnjo telesne in dušne kulture. Od časa do časa pripravljene mednarodne tekme imajo

namen pregleda, da li vršijo vse članice Zveze svojo dolžnost, da ne samo ne pride do zastanka in nazadovanja, marveč do stalnega napredka in izpopolnitve.

Zveza je s tem ustvarila etično platformo za sodelovanje in zblizanje narodov, za njih medsebojno spoznavanje in prijateljstvo. In v tem tiči nie globoki pomen. Ne kot sovražniki in protivniki naj si stoji narodi sebi nasproti, v medsebojnem spoštovanju naj se zblizujejo. Tudi v človeku druge krvi glej in cenj človeka. Sokolska načela bratstva in človečnosti stopajo tu v svojo praktično veljajo. Zato Sokolstvo — češko in jugoslovensko — ni imelo pomisleka, da je postalo član te mednarodne združitve.

Bratje in sestre! Danes, po završeni tekmi, nam je izreči vsem telovadcem, ki so se udeležili, našo najiskrenejšo zahvalo na njihovem trudu in delu ter izreči srčne čestitke na sijajno doseženih uspehih. Veljaj pa končna moja beseda vam, bratje telovadci Sokoli. Vas in edino le Vas imamo zahvaliti, ako smo slovenski narodi dobili pristop in svoje častno mesto v mednarodni telovadni zvezi. Vaša požrtvovalnost, Vaša vztrajnost, Vaša ljubezen do stvari nas je dvigala od stopnje do stopnje. Parizu, Luksemburgu, Turinu, Pragi se je vredno pridružila — Ljubljana. S sokolskega Olimpa gleda danes na nas doli naš ustanovitelj dr. Miroslav Tyrš in bodite uverjeni, da je njegova duša zadovoljna, poteza njegovega strogo resnega obraza pa ozarja ponosen smehljaj. S to zavestjo sprejmite moje pozdrave in moje čestitke.

Bratje in sestre, Vas pa pozivljaj, da ključemo vsem borcem mednarodne tekme in našim odličnim gostom: Zdravo, Nazdar in hura!

Mes dames, Messieurs et — excusez moi, si je Veus appele ainsi — nos chers Confreeres!

Slovesen rout na čast gostom.

V bogato okrašeni dvorani »Kazine« je Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza pripravilo na čast došlih gostom slovesen rout. Dika te prireditve so bile Sokolice v pestrih narodnih nošah z gospo dr. Tavčarjevo na čelu. Starešinstvo Jugoslovenskega Sokola je bilo zbrano polnoštevilno in poleg tega smo opazili med navzočimi pokr. nam. Iv. Hirbarja, dr. V. Baltiča, generala Dokića, predsednika odvetniške zbornice dr. Majarona, dekana pravne fakultete dr. Dolenca, predsednika trgovske zbornice Iv. Kneza, komisarja dr. Senekovića, mag. ravnatelja dr. Zarnika, policijskega

ravnatelja Guština in druge. V obilnem številu so bili zastopani bratje Čehi, starosta COS dr. Scheiner, podstarosta V. Stepanek, načelniki Jindrich Vanček, František Müller, Bohuslav Havel in načelnica Milada Mala. Dalje je bila zastopana Anglija, Beograd i. dr. Kvartet »Primorje« je izvajal pevske točke, za kar je udeleženo navdušeno pozdravljalo.

Nato je starosta dr. Ravnihar pozdravil goste sledečim nagovorom:

Bratje in sestre!
 Naš vsesokolski kongres je otvor-

Nekaj utisov na Primorcu.

Kakor je bilo že objavljeno, je dospelo v Ljubljano na I. jugoslovenski sokolski zlet tudi par tisoč Slovencev s Primorcu. Prišli niso korporativno, marveč v majhnih skupinah ali posamezno, da bi pač ne vzbujali pozornosti pri italijanskih oblasteh, katerih naklonjenost do Slovencev je pač znana. Mnogo pa jih je prišlo tudi peš preko meje, ker niso dobili od oblasti potnega lista.

Nič čudnega ni, če so prihitali v Ljubljano ljudje, ki so politični voditelji ali premožni, toda upoštevanja vredno je, da so prišli z navdušenjem v Ljubljano čisto priprosti in revni ljudje, ki jim taka pot in strošek ni malenkost. Iz tega je razvidno, kako silno privlačna je bila za primorske Slovence ta sokolska prireditve, katere so se hoteli udeležiti mnogoštevilno na vsak način, ne oziraje se na morebitne posledice. Uverjeni smo, da bodo zopet persekucije, zasledovanja in da ne bo šlo brez žrtve. Seveda se bo zdelo tukajšnjim Slovincem kaj takega nemogoče, ali kdor pozna perfidnost italijanskih oblasti in divjanje fašizma, ta se ne bo čudil.

Primorski Slovenci so šli preko vseh predsodkov in so dospeli sem v častnem številu. Škoda le, da nimajo posebnega znaka; neopazeni so se potopili v silni vrvež in naval.

Kdor še ni videl Ljubljane, ta je dobil vtis, da je Ljubljana veliko mesto. Vrvenje po ulicah, hrup in ropot vozil, reklame, godba in veselice, vse to napravi na človeka vtis, da je kje v velikem mestu. Kdor pa pozna Ljubljano tudi ob navadnih dnevih, mirno in tiho Ljubljano, ta ima šele pravi pojem o razpoloženju slavnostnih dni.

Marsikdo, ki je prišel te dni v Ljubljano, si je predstavljal mesto povsem drugače: majhno, belo, a s širokimi, modernimi ulicami. V resnici pa Ljubljana ne napravi vtisa belega mesta. Ulice so preozke, hiše nizke. Vendar pa je mesto čedno, povsod disciplina in red. Vidi se, da so se meščani potrudili kolkor mogoče olepšati svoja poslopja, da bi ne žalila oči gostov.

Zelo karakteristične za Ljubljano so trobojnice, ki visijo raz hiše; viharajo visoko pod streho in so izredno dolge. Pričakovali smo, da bo mesto še mnogo bolj okrašeno z zastavami. Italijani so v takih slučajih

jen: zlet slovanskega Sokolstva v ujedineni in svobodni Jugoslaviji. Uvedla ga je veličastna telovadba na našem zletišču, ki se je predstavila kot smotra našega dolgotrajnega notranjega dela in njegovih uspehov. Uverjen sem, da bo tudi to pot Sokolstvo prestalo svojo težko preizkušnjo pred samim seboj, pred svojimi narodi ter pred kritičnim očesom tujine.

Vsesokolski zlet in mednarodna tekma, ki nas je z njo počastila Evropska telovadna zveza, sta privabila v našo sredo odlične goste, ki mi jih je kot predsedniku zletnega odbora in kot starosti JSS čast pozdraviti.

Mesdames, Messieurs, nos chers Confreeres et Hôtes! Parni nos chers hôtes, j'ai le grand honneur et le plaisir, de saluer au nom de l'Union des Sokols yougoslaves, les représentants de la Belgique, de la France, de la Grande - Bretagne, du Luxembourg et de la Roumanie. C'est grâce aux souffrances et à l'héroïsme de vos peuples, Mesdames et Messieurs, que nous pouvons nous saluer aujourd'hui, chez nous, en citoyens libres et je Vous prie, chers amis et confrères de croire à notre vraie et profonde reconnaissance envers vous. A côté du Fourni international, c'est à la Fédérale des Sokols, que nous devons la présence de tant d' illustres hôtes. Cette fête vous a montré le sérieux de notre travail, que vous avez en l'occasion d'observer sur le terrain de gymnastique, mais elle vous a fait connaître aussi la grande importance de l'idée des Sokols, qui, quoque imprégnés d'un profond sentiment national, sont avant tout une organisation portant haut le drapeau de la vraie démocratie, de la fraternité et de l'humanité. C'est par cette mentalité que nous sentons enis aus autres nations civilisées pour lutter avec elles dans l'intérêt du progrès et du relèvement du genre humain.

Vljudnost mi je narekovala, da sem pohitel s pozdravom reprezentantom tujine, ki so s svojo navzočnostjo počastili našo prireditve ter jej dali poseben sijaj. Hvaležni jim moramo biti, da so prišli, da čujejo in vidijo, da nas spoznavajo in spoštujejo. Potrudili smo se jim dokazati, da smo narodi slovanski brez izjeme uvaževanja vreden kulturen faktor, ki se brez njega ne morejo in ne smejo več voditi nobeni svetovni računi. Zlasti nam je na tem, da spoznavajo notranjo silo misli sokolske, te vzgojiteljice ljudske duše. Na telovadišču je bilo videti zunanji učinek sš vzgoje, toda že tam so mogli spoznati, da je tako enotno harmoničen nastop različnih slovanskih plemen le mogoč, ako ga prešinja ideja visoke etične vrednosti. Ta ideja nam je dajala v preteklosti od-

porno silo proti nadmočnim sovražnikom, ona nas je vodila do našega telesnega in duševnega osvobodjenja; ona je bila prva, ki je dala nam Jugoslovanom formulo ujedinenja; ona je temelj bratskemu sožitju s češko-slovenskim narodom; ona je pozvana, da vede Slovanstvo mimo prevar in zmot do njegovega visokega zvanja, da bodi ta sveža, mlada sila s sokolskimi načeli bratstva in človečnosti vodnik med narodi.

V tem spoznanju pozdravljam Vas, zastopnike narodov slovanskih, ki ste počastili ljubljanski vsesokolski zlet, pa naj ste prišli od srebrpene Vitave, od mogočne Visle ali pa od zagonetne Volge.

Dalje je govornik pozdravljaj našo narodno vojsko in zastopnike različnih slovanskih mest. S povdankom, da smo sinovi enega naroda je končal brat Ravnihar svoj govor, kateremu je sledilo burno ploskanje vseh gostov. Nato so govorili: dr. Scheiner za COS, za francosko vlado senator Reynald, za Luksemburžane Niko Kümmen, za belgijsko telovadno Zvezo E. Gailliez, za Romunje prof. Nikolas Badescu, za Angleže mr. Brown, v imenu ameriških Sokolov E. Andričević.

Omeniti moramo še krasna darila katera so prinesli gostje Jugoslov. Sokolstvu. COS soho »Vitezstvi«, prezident francoske republike

Tekma članov višjega oddelka Jug. Sok. Saveza.

Včeraj dopoldne se je nadaljevala tekma članov Jugoslovenskega Sokolskega Saveza in sicer so tekmovali člani višjega oddelka. Tekmi so prisostvovali tudi mednarodni tekmovalci, ki so se navse pohvalno izkazali o naših izbornih telovadcih. Tekmovali so v 11 panogah in sicer: bradlja, drog, krogi, konj, skok v višino, daljino, metanje kroglice, plezanje, proste vaje, tek in plavanje.

Nastop čehoslovaškega in jugoslov. vojaštva.

Včerajšnji dan je bil zopet sijajna manifestacija čehoslovaške in jugoslovenske vzajemnosti. Čehoslovaški in naši vojniki Sokoli so skupno nastopili na zletnem telovadišču in tako znova dokumentirali, da so vezi med našimi severnimi brati in nami res bratske in neločljive.

Vkljub veličanski vročini se je zbralo na telovadišču preko tridesetstot občinstva, ki je prihitelo, da si ogleda vaje naših junških borcev-Sokolov, ki so nas že na drugem predzletnem dnevu očarali. Opazili smo posebno mnogo Čehov, ki so prišli gledat naše vojnike, katerih bajno junaštvo je znano celemu svetu...

Kot prvi so nastopili ob 3. uri popoldne gojenci podoficirske šole v Karlovcu — 20 po številu —, ki so izvajali krasno simbolično skupinsko skladbo, polno divnih alegoričnih slik, ki predočujejo vso gigant-sko borbo za naše osvobodjenje. Boj z ročnimi granatami, boj na nož, izvidnice, nastopanje, urnik in napad so bili momenti, kateri ostanejo nam vsem v neizbrisnem spominu. Vihar navdušenja pa je povzročila zadnja slika — zmaga — ko vsi leže premagani, samo osvoboditelji stojijo in vrtijo v roki jugoslovensko zastavo. Godba in intonirala državno in narodno himno, gromoviti »nazdar« in »živio« klici so zadoneli naših junških vojski, v obeh so zalesketale solze...

Nato je nastopilo okrog 2500 vojakov pod vodstvom majorja Milivojevića, poveljnika mitraljejskega oddelka. Zaplapolalo nam je srce, oči zažarele, ko so prikoralili v strnjelih vrstah naši stasiti junaki. Po vzorno izvedenem nastopu in razvoju so na

Millerand je daroval sevrsko vazo, Unija francoskih gimnazistov francoskega petelina v bromu. Naši narodni vojski je francosko vojno ministrstvo poklonilo srebrno vazo. Unija francoskih gimnazistov je razvezn tega poklonila starosti dr. Ravniharju in načelniku br. dr. Murniku po eno zlato kravatno iglo s podobo republike in z napisom »courage, patrie moralité«. Unija belgijskih gimnazistov je prinesla Savezu dve dragoceni stekleni vazi in medaljo Unije, razvezn tega za dve tekmovalni vrsti JSS kot poklonitev belgijskega kralja dve žepni uri, vltiti iz jekla belgijskih topov in z monogramom belgijskega kralja Alberta. Tekmovalne vrste mednarodne tekme so si končno izbrale po vrstnem redu tekmovalnim vrstam določene cene. COS je izbrala od mesta Beograda poklonjeno garnituro čilimov, poklonitev kralja Aleksandra, krasno zlato uro z monogramom v briljantih je kralj na telovadišču osebno izročil starosti dr. Scheinerju; vrsta JSS je izbrala od ministrstva prosvete poklonjeni service za črno kavo za 12 oseb (krasno bosansko delo); Francozi so izbrali od COS poklonjeno posodo za bowle iz češkega stekla; Belgijci od JSS poklonjeno pisalno orodje; Luksemburžani od mestne občine ljubljanske poklonjeno Dolinarjevo soho Slovenke.

Število dosegljivih točk za posameznika je 110. — Ker komisija ni končala dela, so izidi še neznan. Vendar pa po dosedanjih rezultatih lahko s precejšnjo gotovostjo trdimo, da je odnesla prvenstvo vrsta Sokola Ljubljana — matica. V tej vrsti sta se pa posebno odlikovala br. Gostič in br. Simončič Slavo. — Po tekmi članov višjega oddelka se je vršila posebna tekma, pri kateri so sodelovali najboljši telovadci JSS. O izidu poročamo prihodnje obširneje.

znak z načelniške tribune razletele trdne stene in hipoma je stalo vse v pravilnem nastopu. Brat načelnik dr. V. Murnik je s tribune pozdravil vojsko: Bratja vodilci-Sokoli zdravo! in gromoviti odzval: »Zdravo« je zagrmel iz tisočih grl.

Vihar navdušenja in urabezne vzklike naših vojski so vzbudila povelja »ki nozila« in »Nož na puško«, ki so bila izvajana s tako preciznostjo, da je bilo navdušenje in odobravanje brezmejno. Posebno bratje Čehi so se divili ter pravili, da takšne armade nima svet. Nato so izvajali borilne vaje s puško z vojaško eksaktnostjo in preciznostjo. Želj so zopet viharno odobravanje. Po končanih vajah je vojaštvo defiliralo pred saveznim načelnikom br. dr. V. Murnikom in zemlja je bobnela od korakov naših junakov.

Nato so pevaje prikoralili — burno pozdravljaj od občinstva čehoslovaški legionarji — 32 po številu — na telovadišču. Obledeli so bili samo v kratke bele hlačice. Eksaktno so izvajali proste vaje s puškami in telovadne igre. Pri odkorakanju so zopet peli neko rusko pesem. — Za temi je nastopilo 9 gojencev vojaške oficirske šole v Pragi pod vodstvom br. Jan Erben in legionarja-polkovnika Vesely-ja, ki se je bojeval v jugoslovenski diviziji. Izvajali so krasne vaje na drogu in želj viharno odobravanje.

Nato je nastopilo zopet 36 legionarjev, ki so izvajali krasne proste vaje po godbi in silno lepe in težke borilne vaje, s katerimi so izvajali viharno odobravanje. Za tem je 16 legionarjev izvajalo telovadne igre z žogo in druge. Potem je 25 gojencev vojaške oficirske šole krasno izvajalo proste

kopoteznost in podjetnik slovenskega Sokola. Vidi se, da se Slovenci otrešajo malodušja in provincialnosti ter postajajo veliki. Značilno je, da so baš Jugoslovenci bili med Slovani prvi, ki so priredili sokolski zlet tako širokopotezno. In silno me veseli, da se vrši ta zlet baš v Sloveniji, v Ljubljani. Prirediti nekaj podobnega — za to se hoče poguma in zmisla. Da so Slovenci podjetni in pogumni, je pokazal že lanski semelj, ki se letos ponovi! To more Slovincem in Ljubljani le koristiti. Vidi se, da se bodo Slovenci silno razvili, ker njih organizacijska sposobnost in sila ter širokopoteznost bo rasla od leta do leta.

Pogrešal sem slovenskih zastav. Če se opuščajo namenoma, ne morem tega odobravati. Tudi hrvačenje v listih, napisih in govoricah je neokusno. Dobri Jugoslovani ostanejo lahko tudi brez tega! Čemu toliko nemškutarskih natakarejev? Čudno je tudi, da je silno dosti hrvatskih natakarejev po kavarnah. Ali so ti sposobnejši?

Čudim se, da so ostali vsi udeleženci sokolske slavnosti pod streho in da ni primanjalo jedi in pijače. To tudi dokazuje, da znajo Slovenci dobro računati.

Telovadba je napravila na Primorcu sijajen vtis, posebno pa nastop vojaštva z orožjem. Kakšna čustva so polnila v tistem trenutku primorska srca! Čustvo žalosti zasušeni in čustvo sladke nade v bodočnosti, boljše bodočnosti! Da bi se uresničila kaj kmalu Morda ne bo dolgo, ko homo tudi mi Primorci z vami eno telo, ne pa odsekana veja. Morda nam to prinese ta mlada in zdrava vojska, ta mladi in krepki naraščaj, nova vstajajoča generacija. Ali pa je tudi vzgojena kot bi morala biti? Ali gleda tudi preko meje, kjer rožljajo okovi, kjer so še solzne oči? Ali ta mladina ne ve ničesar o nas? Škoda, da ne morem videti v srca vseh tistih, ki so gibalji kot valovje na mogočnem prostoru.

Čital sem uvodne članke slovenskih dnevnikov — o nas nobene besede. Čital sem pozdravne govore na goste, ki se jih sprejme prvič na svobodnih tleh, ali opazke, da niso še vsa tla osvobodjena, nisem čital vsaj z besedico se spomnite na vse tiste, ki so še zasluženi, ki se morajo plaziti kakor tihotapci skozi gozdove, da vas vidijo, da so med vami. Nalite firm upanja v srca, da bodo lažje prenašali težke sužnje dneve!

le po godbi in slikovite skupine, ki so nastopile zelo ugajale. 12 gojencev šole pa nastopilo z vajami na konju. Za temi je nastopil del jugoslovanskega naraščaja s prostimi vajami, ki pa niso bile izvedene tako eksaktno in dobro kot na prvem predstavnem dnevu. Nato je nastopila skupina pionirjev, gojencev praške oficirske šole in naših vojakov — 42 po številu — ki so igrali preko ovir. — Za tem je nastopil del jugoslovanskih gojenk s prostimi vajami, ki so žele za svoja krasna in precizna izvajanja burno odobranje.

Nato je nastopil oddelek 4. polka iz Slavonije s posebnimi vajami s puškami, katere so izvajali vojniki brezhibno in s tako točnostjo, da je bilo občinstvo naravnost očarano in jim je navdušeno vzklizalo. Po končani vaji je pristopil k povejniku tega

oddelka g. general Dokič v spremstvu francoskega oficirja, ki mu je izročil srebrno vazo kot dar francoske vojnega ministrstva. Urnebesni »živijo« in »nazdar« klici naši vojski in »Vive la France« so zadoneli po telovadišču in navdušenje je bilo brezmejno. — Za tem so nastopili pod vodstvom načelnika zagrebške sokolske župe brata Janka Lješine gojenci zagrebške podoficirske šole, ki so izvajali krasne borilne vaje. Telovadbo je zaključila ob 7. uri četa vojakov s krasnimi prostimi vajami.

Včerajšnji dan je bil zopet triumf sokolske vzgoje, vztrajnosti in dela. Bilo je veliko pobratimstvo Sokola z narodno vojsko. S sokolskim duhom je prežeta naša armada in sokolski duh jo bo vedel naprej do zmaga.

Prispevek pri pokrajinskem namestniku.

Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je včeraj povabil na zajutrk ob 12. uri vse, radi kronskega sveta ljubljano došle ministre, voditelje in gostov in višje dostojanstvenike ljubljanske. Razven gospodov ministrov Pribičevića in Žerjaniča so se vsi ostali ministri temu vabilu odzvali.

Med zajutrkom je gospod pokrajinski namestnik pozdravil svoje goste v slovenskem, francoskem, češkem in srbskem jeziku. Omenjal je, da obhajamo letos stoletnico kongresa, ki se je vršil tudi v Ljubljani. In da imel namen utrditi sveto alianso in zaslužniti evropske narode. Sedanjim kronske svet pa se vrši v znamenju svobode dosedaj podjarmljenega našega naroda, ki se ima za svoje osvobodjenje zahvaliti zmigi zavzeleškega orožja, sokolski organizaciji bratov Čehov, a predvsem brezprimernemu junaštvu srbske vojske pod slavnim vodstvom mučenika kralja Petra in sedanega našega vladarja Aleksandra. Svoji govor je završil z »Živijo« klici na njegovo Veličanstvo.

Med povabljenici so bili vsi ministri z ministrskimi predsednikom Pašičem na čelu češki poslanik Kalina, starosta COS A. Scheiner, francoz, angleška in belgijska deputacija, general Dokič, starosta JSS dr. Ravbar, itd. Vsega kakih 60 oseb. Po zajutrk se je razvil nadenourni cercel postranskih prostorih.

Govor princa Jurija na vladni komisiji.

Vsled komuniciranja, ki ga je vlada dala v soboto, je princ Jurij podal vladni komisiji »Epiš« nastopno Ljavo: »Komunikacije kraljevske vlade 12. t. m. so mi zdaleč vsebuje v prvi vrsti nepopolnosti, ki dajejo celni svirni drugi pomen. To moram popraviti. Izjavljam, da vse, kar sem doslej prejmal od svojega brata, omejuje na mesečno svoje 1000 frankov, ki sem to prejel od konca 1. 1917 naprej. Od tedaj sem nadalje od njega do zdravniške operacije dvaletno in v Franciji in v Švici med vojno prejel potrebno svoto kot posojilo. Kakor tudi ostale dolgove nisem povrnil. Meni se vidi smešno, da se s temi neznatnimi posojili oddolžim proti meni tako, kakor je bila njegova dolžnost. Tudi nisem bil nikdar odškodovan o tem, da se mi je iz kraljevske liste uredil moj položaj, kakor to trdi komunikacija. S takim svojim menim moje stališče še dolgo ni urejeno. Cilj mojih korakov ni bilo

gromotno vprašanje, temveč vprašanje postopanja proti meni ter zapostavljanje mojih najelementarnejših pravic kot člana kraljevskega doma. Ne dovoljujem, da se moje vprašanje premešča na drugo polje. Ako bi bilo kedaj moje postopanje napačno, kakor trdi vladni komunicacija, tedaj je to povsem razumljivo, kajti izhajalo je iz nervoznosti, povzročene od neprestanega šikaniranja. Za to pa nisij odgovornost tisti, ki so stvar sistematično in brez sodelovanja vlade vzdrževali. Rad bi videl, kaj bi oni storili, ako bi se nahajali v razmerah, v katerih sem jaz bival toliko časa. Razumljivo je, da so za mene brez interesa vse aluzije na nekatere posledice. Tudi me ne morejo razburiti, še manj pa ustrašiti po vsem tem, kar se mi je doslej storilo.

Kronski svet v Ljubljani.

Tekom včerajšnjega predpoldne so prislohi v Ljubljano še ostali člani vlade. Med njimi ministrski predsednik Pašič, ministri notranjih zadev Kosta Činčičević, ministri vojne in pomorščice general Miloš Vasić, ministri zobračaja Andrija Stanić, ministri za izenačenje zakonov Marko Trifković, ministri ves, dr. Krstelj, ministri pravde dr. Marković, ministri trgovine Vilović, ministri javnih del Vokičević, ministri narodnega zdravja Omerović in finančni ministri dr. Kumanudi. Poslednji se je nastanil v hotelu »Slova«. Ministre je sprejel na kolodvoru pokrajinski namestnik Ivan Hribar z generali Tučakovičem in Dokičem.

Seja kronskega sveta se je pričela točno ob 16. in je trajala do 10 minut pred 19. Izgleda, da se je kralj odločil, premotriti s svojimi ministri naš celokupni zunanji in notranji položaj. Na dnevnem redu kronskega sveta so se postavila najvažnejša vprašanja naše zunanje in notranje politike, tako podpis konvencije z Italijo glede izvedbe rapalske pogodbe, vprašanje sestanka Lige narodov v septembru, rumunsko-jugoslovanska trgovinska pogodba, sprejem Nemčije in Madžarske v Ligo narodov ter vprašanja, ki se bodo obravnavala v Marjinih Laznih. Tu sem spada podaljšanje znane obrambene pogodbe iz leta 1920. in pa zadnja sporna točka med Jugoslavijo in Češkoslovaško, namreč imenovanje zastopnika Male antante v Ligo narodov. Predvsem pa se bo skušalo kot prvo vprašanje rešiti mučno zadevo princa Jurija in njegove apanaže. Poleg tega se namerava določiti delovni red vlade in zasedanja narodne skupščine v bodočih mesecih. Z ozirom na to, da se bo na kronske svet razpravljalo tudi

Uradniška beda.

Nedeljsko »Jutro« se zopet hujeje nad »Jugoslavijo«, ker piše, da so uradniki lačni, bosji in na pol nagji. »Jutro« dokazuje, da je edino JDS stranka, ki se zavzema za uradnike, ker se nobena druga stranka se ni pomnila na uradništvo in tudi edino na JDS so se uradniki obračali za pomoč. Nekoliko resnice je v tem, vemo posebno oni, ki občutijo najostrejši koži maksimiranje draginjen doklad, kajti na nje se je JDS pomnila takoj, ko je šlo za to, da jim nekaj odvzame. »Naša stran« je načelno za maksimiranje dohodkov, tako se je govorilo na JDS zborovanju v Ljubljani, a da bi jim dala možnost, da bi preživljali svoje družine, na to se pa ta stran ne spomni več, posebno se laže ne, ko je tako hudo vroče, da vsak, kdor le more, na našo jadovansko rivijero, Bled, Rogaško Slano itd. Državni revčki lahko počezajo do septembra, oktobra, ali celo nastopijo »tehnične ovire« tudi do 1. januarja ali dalje. Če nekaj teh revčkov tudi pokrle, ne bo hudega, imamo še Wranglovce, ki čakajo, da na podlagi redukcije uradnikov zasedejo izpraznjena mesta. Tudi je to, ali državni nameščenci, ki obupajte! Saj imate kruha dovolj, samo če hočete. Ne verujete?

o našem finančnem in gospodarskem položaju, ni izključeno, da bo vladar vzel kot podlago razprave o notranjem stanju države nedavno ministrskemu predsedniku Pašiču napovedane naloge.

Politične vesti.

Priloge za reško konferenco.

Pod predsedstvom dr. Laginje so se dne 10. in 11. t. m. vršila v Zagrebu posvetovalna delegacija in širše komisije strokovnjakov za predstojajočo reško konferenco. Posvetovalni so se udeležili delegata adru. Prica in prof. Šilović ter člani širše komisije dr. Angelinovič, dr. Rybaj, prof. dr. Šišić, posl. dr. Kukič, dr. Figatner in Belen.

Razpravljalo se je v prvi vrsti o vraščanju otvoritve železniškega prometa in naposled o stališču naših državljanov na Reki. Za posamezna vprašanja so bili določeni referenti, ki naj predložijo svoje referate na predsedekom in potem plenumu.

3. dnevu sestanka reške konference ni še nič znano, ker je še neka določba glede šolskega vprašanja med našo državo in Italijo sporna.

To je samozavest!

Kočevski »Radikal«, ki ima na Kočevskem par tucatov pristaev za radikalno stranko, piše:

»Kaže se vedno jasnejše, da je Radikalna Stranka tisti stebel, na katerem počiva zgradba velike naše države. Vse druge stranke se krhajo in zapadajo, ali so negativne ali celo razdiralne, le Radikalna Stranka stoji neomajno kot skala in realizuje s krepko in smoteno roko načrte svojega programa v prid cele države in ljudstva. Lato se pa zbirajo krog nje kot centra vsega javnega delovanja vse ostale pozitivne poli-

Prva seja se je vršila v prostorih pokrajinske uprave na Bleiweisovi cesti. Nadaljevanje bo najbrž sledilo v dvorani vseučilišne palače na Kongresnem trgu danes predpoldne.

tične grupe in grupice enako kot deca okrog svoje matere, pričakujoč, da ona prevede državo in ljudstvo iz vseh nezdravih političnih zmot do one višine državnega, gospodarskega in kulturnega razvoja, kot ga zahteva položaj velike moderne države v Evropi. Kaj bi bili mi Slovenci, da smo se takoj po preobratu priključili Radikalni Stranki!«

Ta samozavest nas spominja na pok. Črnogorskega kralja Nikito, ki je odgovoril na vprašanje, koliko je vseh Črnogorcev: »Z. Rusi vred nas je nekaj čez 100 milijonov!«

»Times« o predsedniku Pašiču.

Največji angleški dnevnik »Times«, obenem najuglednejši list v Evropi je te dni objavil članek o političnem pomenu sestanka v Marjinih Laznih, v katerem piše med drugim tudi tole o Pašiču in naši notranji upravi: »Namen predsednika Pašiča so bolj balkanskega, kot pa evropskega značaja, vendar obstoja nada, da ne bodo v Marjinih Laznih prišli do izraza tako, kot so prišli v usodnih poizkusih Pašičeve administracije, ki je v pokrajinah, ki so sedaj združene s Srbijo, uporabil metode, ki bi se mogle najbolje opisati kot makedonske«. Tako piše o naši državi najbolj upoštevani list evropskega javnega mnenja. Naj se omenimo, da je to list, ki ga dnevno čita evropska diplomacija. Lep kompliment in »zdravo« na pot našemu predsedniku v Marjine Lazni!

Gospodarstvo.

OBRTNA RAZSTAVA V CELJU.

Celje, 13. avgusta.

V soboto dopoldne se je pred znameniti civilni in vojaški oblasti ter trgovine, obrti in industrije slovesno otvorila prva slovenska obrtna razstava v mestni cerkovni šoli v Celju. Ta razstava nam jasno dokazuje, da se je naše slovensko obrtništvo dvignilo v narodni državi na visoko stopinjo in se s svojimi proizvodi lahko kosa z obrtništvom raznih drugih držav. Obrtna razstava je važna za kladni pomen mesta Celja ter za nadaljnji razvoj našega obrtništva sploh. Čest zre našemu obrtništvu in delavstvu, ki je oboje z velikim trudom sodlovoilo, da se je ta razstava mogla uresničiti.

Na razstavi je videti gotovo 90 odstotkov domačega izdelka. Inozersko blago so razstavile večinoma naše veletrgovine in to večinoma samo izdelke, katerih se pri nas sploh ne izdeluje. To ravno pa naj bi bil kažipot, kateri naj bi vodil našo obrt in industrijo do gospodarske osamosvojitve.

Razstavni prostori so razdeljeni v objekte A, B, C, D, E in F, ki obsegajo 27 sob. V objektu A so nameščene obrti in industrije s težkimi izdelki. Omeniti bi bilo posebno izdelke kamnoske družbe v Celju s spomeniki, rudnik Mežico s cinatimi predmeti, čišsko cinkarno s cinkom, galico itd. — Soboj št. 2 v objektu A ima krasno opremljeno celjska Zvezna tiskarna, ki ima v sobi v obratu tudi tiskarski stroj. V objektu B v pritličju so razstav-

ljeni pretežno izdelki kovinske in gradbene industrije.

Objekt C se nahaja v prvem nadstropju. Nameščeni so tam usnjarski, čevljarški, mizarski, slikarski in kiparski izdelki. Med kiparskimi izdelki bi bilo omeniti izdelke celjskega podobarja Miloša Hohnjeca. Postavljen je v sobi oltar, križev pot, iz stopa pa visi krasno izdelan cerkveni lesteneč, za električno razsvetljavo. Nameščene so v tem oddelku še tiskarna Rodé v Celju in »Mariborska tiskarna« z okusnimi izdelki tiskarske stroke.

V objektu D v 2. nadstropju se nahajajo izdelki oblačilne stroke, urarji, zlatarji, razni kameninski izdelki tovarne v Lobjah, krznarsko blago. Med urarskimi izdelki bi bila kot posebna zanimivost omeniti stenska električna ura, katero je razstavil izumitelj g. Motnikar Ferdo iz Zagorja ob Savi. Ta ura teče 24 ur. Objekt E se nahaja na dvorišču. Tu so postavljeni paviljoni, v katerih so nameščeni težki industrijski izdelki, kakor poljedelski stroji, železolarovski izdelki, mlinski kamni itd.

Objekt F je zabavišče. Razstavniški so po veliki večini obrtniki iz Štajerske, drugi so iz Kranjske, Koroške, Hrvaške, ena tvrdica z mlevskimi izdelki je celo iz Vel. Bečkereka. Za celjske razmere je razstavljalec ogromno število. Pri razstavljenih predmetih raznih celjskih tvrdk je najti tudi take, o katerih dosedaj še skoro niti nismo vedeli, da se izdelujejo pri nas v Celju ali pa v bližnji njegovi okolici. Naše celjske tvrdke in tvrdke iz bližnje celjske okolice so razstavile

mizarske, kolarske, sedlarske, kovaške, čevljarke, pietarske, kiparske predmete; dalje usnje, tapetniške predmete, lesene cveke, kopita, razno pohištvo, krojaške predmete, perilo, obleke, krznarsko blago, mlinske kamne, opeko, livarske izdelke, sode, kemikalije zlatnino, cinaste predmete, konjske opreme, jedilno orodje itd. Splošno žensko društvo v Celju je razstavilo lepa ženska ročna dela v sobi, ki jo je ustvarila vzorcu kraljeve spalnica na Bledi v za to preslikal slikar g. Hološar po vili »Suvobor«.

Ce bi hoteli vse podrobneje naštevati, bi nas vedlo predač. Pomudili pa smo se pri opisu razstave vseeno nekoliko dalje in to vsled tega, ker se na razstavi vidi mnogo več, kakor je bilo pričakovati. Nismo verjeli, da je naše obrtništvo zmoglo, po tem kratkem času naše osvoboditve ustvarjati predmete, kakoršne vidimo na celjski obrtni razstavi. Saj je znano, da je bivše nemško gospostvo v naših mestih pritiskalo k tiom tudi slovenskega obrtnika in mu skušalo preprečevati vsak gospodarski napredek na tem polju.

H koncu omenimo še veselilni prostor z večimi šotori. Kolo jugoslov. sester ima šotor z brezalkoholnimi pijačami in mrzlimi jedil, hotelji Bernardi ima gostilniški šotor s toplimi jedili, vinom in pivom, družba vinogradnikov »Vinaria« iz Ptuja toči pristno izborno vinsko kapljico, delniška pivovarna v Laškem šotor s pivom, slaščičarne, trafik, kjer se prodajajo poleg tobakovnih in drugih izdelkov tudi razni časopisi. Tukaj vlada celj dan živahno vrvenje. Od 5. do 7. ure se vrši dnevno koncert celjskega godbenega društva, po tem koncertu pa svira vsak dan do 12. ure ponoči tamburaški zbor »Bratstva«.

Za razstavo vlada veliko zanimanja ter je obisk iste kljub slavnostnim sokolskim dnem v Ljubljani naravnost mnogoštevilen.

Omenjamo še tudi lepi okras vseli razstavni prostorov s cvetjem, svetilkami, mlah, državnimi in narodnimi trobojnicami.

Razstava je vredna truda, katerega so imeli s prireditvijo njeni prireditelji, vsled tega naj nikdo ne zamudi, si iste ogledati. Mnogoštevilen obisk iste bo najlepše plačilo za ves trud in delo obrtništva in delavstva, katere sta z mnogimi drugimi žrtvami to razstavo omogočila.

M. Cetina.

Omeljitev tovrnega prometa. Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu je vsled velikih zaostankov in pomanjkanja strojev ustavila nadaljnjo sprejemanje brzovoznega in tovrnega blaga na progah Karlovac—Zagreb, Karlovac—Glin—Caprag, Zagreb—Glin—Senkemys, Krizevci—Virovitica—Osjele, —Dalj, Koprivnica—Kloštar—Dugoselo Kutina—Novska. Ustavitev velja tudi v tranzitu preko teh prog. V obratni smeri t. j. Zagreb proti Karlovcu ni omejitve. Iz omejitve pa so izvzeti in se morejo prevzemati in odpravljati v obeh smereh: živa živina, sveže meso, zaklana živina, živa in zaklana perutnina jajca, sveže sadje in sveža zelenjava, pivo, sol, sanitetni material, led, tobak, vsakovrstne selitve, papir za časopise šolske knjige in učila, pisarniška potrebščine, polne in prazne cisterne, les za rudokope premog, ogije, eksplozivna sredstva za rudniške kmetijski stroji, les za kurjavo, vsi mlevski izdelki, seno in slama za pasivne kraje.

Izvoz avstrijskih avtomobilov prepovedan. Avstrijska vlada je prepovedala izvoz avtomobilov domačega izdelka.

potično, da se vsaj med seboj sprizajzimo, da se organiziramo vsi — pa prav vsi — v močno stanovsko organizacijo. Prepričan sem, da kadar bode vlada videla, da smo trdno združeni, pripravljani na vse, ie samo na klečeplazanje pred posameznimi poslanci ali ministri in pošiljanje brzojavnih zahval in pozdravov tistim, ki se iz nas norce brijejo, ko bode vlada videla, da smo močje, ki ne prosijo miloščine, ampak plačila za svoje delo, nas bo morala tudi vpoštovati, kajti brez uradništva tudi vlade ni. Ako najde takrat, ko ni kvoruma v skupščini, je njena dolžnost, da ga poišče tudi za nas. Privatne službe naj ostanejo privatnim nameščencem, za državne nameščence naj skrbi zadostno država. Državni uradnik, ki vestno izpolnjuje svoje dolžnosti v uradu, je po končanem uradnem poslovanju potreben počitka, razvedrila, da se osveteži za prihodnji dan. Bi li bilo tudi socialno pravično, da bi se državni nameščenci v masah ponujali v privatne službe? Ali bi ne to mogoče izrazil službodajalcji za znižanje plač lastnim uslužbencem? Ali morejo tudi vsi državni nameščenci dobiti privatno službo? Živeti pa morajo vsi! Naša zahteva bodi: Država plačaj nam toliko, da lahko živimo mi in naši otroci. Ne prosimo

razkošja, ampak samo to, kar nam je neobhodno potrebno za življenje. Do tega imamo pravico, ki si jo boderemo morali izvojevati, ako nam je vlada ne bo hotela priznati.

Koliko je bilo že obljub in zagotovil radi pragmatike, in koliko jih še bo — predno zagleda beli dan uradniški zakon. Mi pa rabimo denar takoj, da ne poginemo gladu. S čim naj oblečemo otroke za zimo, s čim naj jim kupimo šolske potrebščine, ki gredo danes že v tisoče, ako nimamo dovolj niti za najpotrebnejšo hrano? Ker nam pragmatika tudi ne nudi gromotnega zboljšanja, pobrigati se moramo, da se nam brez odloga zvišajo sedanji prejemki. Ako gospod Govekar pravi: »Zakaj tudi vladi se godi kakor materi: otroci kriče: kruha, kruha! — A odkod vzeti«, mu povem, da tako lahko govori Govekar-literat, a ne Govekar-uradnik uradniškega glasila. Vojni minister je našel denar za svoje ljudi, naj ga išče tudi finančni minister. Sicer pravi dalje gospod Govekar: »Toda tudi dr. Kumanudi se zaveda (saj je sam oženjen državni uradnik »revček« dostavek pisca), da za svoje tovariše, javne nameščence, mora najti kruha. Išče ga in vse kaže, da ga je našel.« zakaj nam ga torej ne da? Vojni minister je sam pravil navzočim poslancem v zbornici, da dobi major le

2400 D mesečne plače, s katerimi ne more živeti. In oficijem so se zvišali prejemki na predlog vojnega ministra, kar je prav lepo. Vse se je zgodilo brez bobnajočih vesti po časopisih in brez ene besede poslancev. Kateri drugi minister je že v zbornici povedal, da imajo uradniki le od 800 do 1500 dinarjev mesečno, in da stradajo? (Dr. Kumanudi seveda izvzet.) Niti na um ne pade nobenemu kaj takega. V privatne službe nas pošiljajo prijatelji in »zarade« naj si poiščemo. Odklanjali smo »zarado« dolgo in jo še odklanjamo, ali ako nas prisilite, da se bomo morali poprijeti »zarade«, ne kričite tedaj na nas, kakor kričite sedaj na carinike, ampak pripišite krivdo sebi, vi, ki se ne branite dnevnice po 720 K tudi takrat, ko barantate doma z živino in drugimi predmeti, mesto, da bi sedeli tam, kamor Vas je narod poslal, da zastopate njegove koristi.

Za nas so se začeli zanimati že trgovci, obrtniki in industrijalci. V Mariboru bodo jutri manifestirali za eksistentno vprašanje uradništva. Pa kaj bi ne! Saj vedo, da smo vsi uradniki le kontokorent, skozi katerega se stekajo naši prejemki iz države v njih blagajne. Mogoče se bo vlada usmnila vsaj njih, ako jim gre slabo vsled uradniške nakupovalne nezmožnosti. Prvoščitmo jim ne vsak način, kakor samim sebi.

Dnevne vesti.

60-letnik Slomskove smrti proslavilo dne 24. septembra v njegovem rojstnem kraju na Ponikvi. Pri tej priliki odkrijejo tudi novo spominsko ploščo, ki jo je nedavno neki zlobnež razbil na starinskem orehu, pod katerim je delal pok. Slomšek kot ljudskoškolski učencem prvi list.

Srbi na Bledu. Tik pred vseskoljskim zletom je prispelo toliko tujcev, posebno Srbov na Bled, da se je samo s težavo iztaknilo kje kako prenočišče. Tujci, kateri so zdej prvič videli prelepi košček Kranjske dežele, se kar niso mogli načuditi toliko naravni lepoti. Srbi so prišli z velikim radovednostjo, da bi videli tisti kraj, kjer se njih ljubljenski kralj že toliko časa mudi, kakor bi bil pozabil na svojo pomorno prestolico. A ko so si ogledovali rajski Bled in prišli v stik z našimi ljudmi, ki so svojemu slovenskemu kralju vdani z vso dušo, so se jim odprle oči, zakaj je kraljevska dvojica že toliko časa v planinskem ralu med vernim slovenskim ljudstvom.

G. dr. Otokar Rybář — pooblaščen ministar. Beogradski »Novi list« poroča, da je ministar Nlačić prinesel v Ljubljano kralju v podpis ukaz o imenovanju g. dr. Otokar Rybářa za pooblaščenega ministra naše države na bruselskem kraljevem dvoru, a bo pridružen ministarstvu zunanjih del kot šef oddelka za izvrševanje mednarodnih pogodb.

Parastos za pokojnim kraljem Petrom. Včeraj ob 11. uri se je vršil v ljubljanski stolnici parastos za pokojnim kraljem Petrom. Osvooboditljem kot obletnica njegove smrti. Žalnih svečanosti so se udeležili vsi v Ljubljani navzoči ministri in predstavniki vojaških in civilnih oblasti.

Ali ste že odiskali obrtno razstavo v Celju? Vrš se ob 12. do 22. avgusta t. l.

Založba »Ognjišča« v Ljubljani je izdala te dni tri razglednice, ki predstavljajo razne umetnostnozgodovinske važne objekte v Ljubljani. Izdaja ima namen nuditi našemu občinstvu razglednični material, ki bi bil predvsem okusen, drži pa bi opozarjal na naše katarske in stavbene spomenike. Upamo, da bo občinstvo pridno seglo po teh razglednicah, ki se prodajajo v ljubljanskih knjizarnah.

Smrtna nezgoda v gozdu. Hlapca Matije Marinka je v gozdu podirilo posekano drevo in ga tako močno poškodovalo, da je še isti dan umrl.

Fantovski pretep. Lovro Breznik, posestnik sin iz Čočave je svojega sosedstva Maksu Čeba tako močno udaril s kolkom po glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico. Vzrok pretepa je bil ljubosumnost.

Nesreče in nezgode. Podlipnik Matije iz Kroke je žagal na cirkularni žagi. Pri tem je po nesreči prišel z roko preblizu žage, ki mu je odrezala tri prste. — Resman Valentin, sin delavca iz Čabra je nosil kamneno. Pri tem mu je padel eden na nogo in mu jo zlomil. — Posestnikovemu sinu Josipu Hočevarju iz Lašč je odletela glavica od želja v oko. — Posestnik Mravije Ivan iz Cerkelj je hotel na klanecu podtakniti zavoro pod kolo. Pri tem je po nesreči padel in kolo mu je šlo čez život ter mu prižgalo težke poškodbe.

Tajnost krvave roke. Francoski časopisi poročajo o tragičnem slučaju neke 12 letne deklice. Ne daleč od Lorianta je imela neka vdova malo trgovino. In kadar je šla vdova v mesto, da nakupi potrebnih stvari, tedaj jo je šestokrat nameravala v trgovini njena 12-letna hčerka. Tako je bilo tudi pred par dnevi. Vdova je odšla od doma zgodaj v jutro, da nakupi nekaj potrebnih stvari za trgovino, hčerko pa je pustila samo doma. Ko se je čez nekaj ur vrnila, našla je hčerko v agoniji. Čez par trenutkov je deklica umrla, ne da bi prišla k zavesti. Bila je takoj obveščena policija, ki je zagnala strogo preiskavo potom katere se je po izjavi nekaterih prič ugotovilo, da je morilka neka ženska, katero pa doslej še niso našli. Neki mladenič, ki je imel opraviti ne daleč od trgovine je videl, kako je šla neka črna oblečena ženska v trgovino. Takoj nato je začela deklica kričati. Toda mladenič je bil imenita, da deklica joka vsled tega, ker jo je mati kaznovala. Zato se ni dalje menila za deklico. Najboljša priča pa je bil neki 12 letni deček, ki je šel v kritičnem momentu mimo trgovine in videl deklico pri vratih, ki je klicala na pomoč. Nato je posegla po njej neka krvava roka in jo vrгла na tla. Deček je ves prestrašen zbežal in ko je srečal potem neko žensko, ji je povedal kar je videl. Ženska je začela klicati na pomoč in takoj se je zbralo skupaj nekaj ljudi, ki so hitevi v dotično trgovino in našli deklico v agoniji. Sumi se, da je neznana zlobinka hotela tem potom priti do denarja, kar pa se ji ni posrečilo. Ta zločin je po vsej okolici vzbudil silno senzacijo in razlučeno občinstvo bi zločinko brezdvomno lučalo, ako bi jo dobilo v roke.

Prijetno potovanje preko madžarske dežele. »Magyar Hirlap« je prinesel poročilo iz Budimpešte, da so zbujujoči se Madžari mučili na csarmanskem kolodvoru blizu Stelnamangra potnike bratislavsko-zagrebskega brzovlaka, med njimi nekoliko češkoslovaških državljani. Nekatere izmed popotnikov so mučili do krvi, nekatere celo težko poškodovali. Orožniki so se pa delali, kakor bi vsega tega ne videli. Madžari kar ne morejo zatajiti svoje mongolske vročskrvnosti, pokažejo jo pri vsaki najmanjši priliki.

Za župana v Lohi pri Zidanem mostu je izvoljen odločen narodnjak g. I. Koren.

Zaprta most. Na okrajni šolski cesti Pruj—Ormož ostane čez Pesnico pri Sv. Marijeti zaradi najnih popravil zaprt od 20. avgusta do 1. oktobra. Avtomobilni in vozniški naj med tem časom vozijo preko Polensaka ali pa na Borlski most in skozi Zavrč.

Sodne počitnice so minile. Z večerajšnjim dnem so se končale sodne počitnice in sedaj se prične zopet redno delo sodnih funkcij po vsej Jugoslaviji.

Umrla je v Rudniku pri Ljubljani gospa Ana Jesih, roj. Windisch.

Napad na ulici. Ko je šel v soboto popoldan lastnik beogradske borze Lazar Pavlič po neki ulici v Beogradu, je naenkrat skočil predenj neznan zločinec in ga z nožem dvakrat sunil v prsa. Zločinec je pobegnil, Pavliča so pa težko ranjenega prepeljali v bolnico.

Vesela vest za »Snotarje«. Sicer so med nami že redki ljudje — večinoma starci in starke — ki so strastni nosilci tobaka. Kmalu po izbruhu vojne je zmanjkalo tobaka prahu za nosanje in ga je še danes težko dobiti. Sedaj pa se objublja, da dobi ljubljanska tobakna tovarna nove stroje za izdelovanje takega tobaka in bo to prva tovarna te vrste v naši državi.

Strašna nesreča na Donavi. Pretečeno soboto je donavska ladja »Princesa Jelena« zadela ob brod, za katerim je bilo kakih 25 žensk in otrok, ki so vsi utonili, a kapetan »Jelena« ni storil ničesar za rešitev.

Elektrika v Djakovu. V Djakovu se je osnovala akcijska družba, ki bo že prihodnjo zimo upeljala električno razsvetljavo. 51 odstotkov delnič vzame mestna občina. Dosedaj so proračunjeni stroški na šest milijonov Din.

Neverjetno! V Zgor. Polskavi so pristišli SKS na svoje stroške renovirali zamenjano cerkev ter kupili tudi novo jabolko za stolp. Ko so verniki občudovali lepo darilo, se je oglašil s stolpa neki duhovnik, češ, da Bog nima dopajenja nad darili nevernikov, ki niso pristaši SLS.

Ustrelil se je v Dolenji vasi pri Ribnici premožni trgovec g. Anton Klan. Samomortalec je pred smrtjo napravil oporoko. Vzrok samomora ni znan.

Umrl je v Trzinu trgovec in posestnik g. Ivan Theuerschuh v visoki starosti 92 let. Pogreb bo jutri v sredo ob 11. uri dop. Blag mu spomin!

Podpora in doklade invalidom. Ministrstvo za soc. politiko je zahtevalo 70 milijonov Din kredita za izplačilo dolžnih podpor in draginskih doklad invalidom v celi državi.

Lendava ostane pri Jugoslaviji! Neki naš dnevnik je prinesel nedavno alarmantno vest, da namerava razmejitvena komisija prisoditi Lendavo z 20 prekmurjskih občinami Madžarski. Zaradi tega je bila zadnje dni posebna deputacija iz Dol. Lendave pri pokrajinskem namestniku g. Hribarju, ki je deputacijo pomiril, da ostane naša meja neizpremenjena, kakor jo je določila trianonska pogodba.

Diplomiran je bil na dunajski visoki šoli za svetovno trgovino rojak g. Anton Doljak iz Solkana na Gorškem.

Pašisti umorili slovenskega kmeta. V neki gostilni pri Piranu so sedeli štirje slovenski kmetje ter se mirno pogovarjali o gospodarskih stvareh. V gostilno je prišla gruča fašistov, ki so začeli kmetje izživati zato, ker so govorili slovensko. Kmetje so plačali in odšli. Fašisti so jih dohiteli ter kmeta Karonika iz Kort tako obdelali s poleni, bodali in noži, da je kmalu umrl. Fašiste so steer zaprli, a bodo brezdvomno oproščeni.

Tudi tatove oproščajo. Pred tržaško poroto so bili trije uslužbenci v državnem tehničnem oddelku — seve vsi Italijani — ki so na debelo kradli denar oproščeni. Porotniki so vse tri oprostili. Za morilci so prišli torej še tatovi. V Trstu je Italijanom vse dovoljeno, če so pristaši fašistov.

Ljubljana.

Narodna Galerija je odprta v Kreslj III. vsak dan od 8. naprej. Oostje imajo sedaj lepo priliko, da si ogledajo najboljša dela naših slikarjev od realizma do danes.

Historična razstava del naših starejših umetnikov se je otvorila v nedeljo dopoldne v prvem nadstropju državne obrtne šole na Mirju. Opozarjamo cenjene goste, naj gotovo ne pozabijo ogledati si te velezanimive razstave, ki kaže razvoj slovenskega slikarstva od renesanse do realizma. Kdor si ogleda sokolsko razstavo naj gotovo stopi še v prvo nadstropje na historično razstavo.

Umrl je v nedeljo v ljubljanski bolnici gosp. Ivan Španjol, poštni upravitelj v Trzinu. Pogreb bo danes popoldne ob 4. uri. Naj počiva v miru!

Tatvine v Ljubljani. Vandil Zupan je neznan tat ukradel iz garderobe vseskoljskega telovadišča zapեսno uro, vredno 2000 kron. — Na Tržaški cesti je ota Antonij Vojevič ukraden iz stanovanja srebrna ura.

Tatvine v Ljubljani. V Skabermetovi trgovini je neznan tat ukradel g. Jeri Novak ročno torbico, v kateri je imela 10 dolarjev in 10.000 kron denarja. — Na glavnam kolodvoru je bilo Jožici Pristav ukraden

deno iz ročne torbice 5200 kron, Mariji Španjol pa 6000 kron.

Maribor.

Velik gozdni požar. Pretečeno sredo je v studenskih gozdovih pri Mariboru izbruhnil požar, ki je uničil mnogo stebel in tudi drevoja napravil precej škodo. Najbolj sta oškodovana posestnika gozdov, Jamnik in Šumandi. Da se je ogenj udešil, je morala posredovati mariborska požarna bramba. Kako je nastal ogenj, se je ne ve.

Prijet detravdam. Mariborska policija je aretirala zaradi prestopka potnih predpisov Hugona Perkota iz Gradača ter ga oddala deložnemu sodišču v Ljubljani, ker ga ljubljanska policija išče zaradi poveljevanja sukanka v vrednosti 15.000 K.

Srbski kmetje v Mariboru. Te dni je prispelo v Maribor kakih 100 srbskih kmetov, ki so si ogledali mesto in kmetijske šole.

Požarne brambe mariborske okolice, tako v Kamnici, Limbušu, Radvanju, Razvanju, Pobrezju itd. imajo še vedno nemško poveljevanje, čeravno jim je zveza zapovedala uvesti slovensko poveljevanje, **Celje.**

(Industriji za uradništvo.) V četrtek zvečer so sklicali gg. industrialci Džamonja, bravec Novak in trgovec Weixl pod firmo pridobitnih slojev v Ožtovno dvorano shod za manifestacijo solidarnosti z uradniškim vprašanjem. Prišlo je mnogo uradnikov oz. nameščencev, ker radovedni so bili, kaj bodo povedali novi zavezniki uradnikov. Shodu je predsedoval g. Weixl, ki je v uvodu naglasil, da shod ni političen in da ni sklican v nikake strankarske svrhe, temveč samo v ta namen, da pokažejo pridobitni sloji svojo solidarnost z uradniškimi zahtevami. G. Džamonja je očrtal pomen današnjega shoda, govoril o bedi uradništva in kritiziral razpisanje vojne uprave, neekonomično trošenje municije, lahkomisljenost obdave za vojaške potrebe itd., kar bi se lahko popravilo, s čemer bi se uradništvo veliko pomagalo. Prostil je, da naj zavlada med uradništvom in pridobitnimi sloji novo razpoloženje, naj si eden drugemu pomagajo, ter naj bi se o tem otvorila debata. Priglasil se je k besedi g. nadzornik Mohorko, ki je v temperamentnem govoru omenjal bedo železničarjev, kako so oni pomagali pridobiti Maribor, da bi niti ne bilo jugoslovenskega Maribora, ako ne bi bilo par zavednih železničarjev, ki so ob pravem trenutku ob prevratu z nadlovesko pozhrtvovalnostjo rešili situacijo in Maribor, — v zahvalo pa morajo danes stradati. Zadolženost med železničarji je velika, tako, da bo morala nastati katastrofa. Povedal je, kako mu je v dom. kraju omenil kmet, da je moral pred vojno za plačevanje davkov prodati par svinj, polovico pridelka itd., zdaj pa proda malega prašiča in lahko plača vse davke. Povdarjal je, da leži v uradniškem vprašanju sistem zavlačevanja, ker s tem nas hočejo prisiliti popolnoma ob tla. Dobili smo stot milijonsko dolarsko posojilo za jadranske železnice a glavno ni pomanjkanje jadranske železnice, temveč pomanjkanje smisla za ekonomično izrabljanje sedanjih železnic. Ako homo delali in delali in ako bo naše delo dobilo potrebno razumevanje od zgoraj in pravično plačilo, bo to naši Jugoslaviji več koristilo, kakor vsa milijonska posojila. Omenil je, da bi bilo morda dobro, iti skupaj s pridobitnimi sloji, ako ne politično pa vsaj gospodarsko. Tajnik NSS g. Žnuderl je z ozirom na sedanjo draginjo predlagal, naj bi se napravila statistika živit ter naj bi nehala enkrat izkroščanje uslužbenecv. G. Džamonja je prebral nato resolucijo, v kateri izražajo pridobitni sloji na manifestacijskem zborovanju solidarnost z uradniškimi zahtevami, očiglasno nedelavnost poslancev ter da naj vlada reši takoj uradniško vprašanje. G. Weixl je omenil, da se bo v kratkem vršilo zopet drugo zborovanje, na katero vabi pričujoče. O tem shodu poročamo nekoliko obširneje, ker se nam zdi potrebno, da so naši čitatelji o tem natančno informirani. Na shodu je vladalo razpoloženje politično zrelih ljudi, katerih ne spravilo iz ravnotežja vsake puhlice. Ako imajo pridobitni sloji res voljo, pomagati uradnikom oziroma javnim nameščencem, naj bi to pokazali tudi z dejanji. JDS je proglasila pred shodom svoj desinterement, v kljub temu pa je o shodu poročala tendenciozno.

Carinske cvetke. Kako je carinski revizor pobiral »bakšise«, o tem smo že poročali. Ta zadeva pred sodiščem še ni definitivno rešena, pač pa je dobil od strani lastne uprave dober oblj. Kaznovali so ga z odtegljajem enomesečne plače in neklih mesečnih doklad. Da bi ne bil Srbini, bi dobil druge »šajštre«!

Arogantnost Wranglovecv. Ko je opozoril policaj nekega Wranglovca, ki je pobiral prepovedane časopise iz inozemskih vlakov, da mora časopise nesti na politično oblast, ga je dotični Wranglovec nahrnil, kakor da bi bil kak ruski general, a policaj kakšen ruski muzik. Daleč smo prišli. Razen vseh skandalov, ki nam jih delajo ti ljudje, se še drznejo arogantno vesti proti našim varnostnim organom!

Celje.

Obrtna razstava v Celju. V soboto ob 9. uri dop. se je izvršila slavnostna otvoritev obrtne razstave v Celju. Otvoritveni govor je govoril predsednik razstavnega odbora g. Ivan Rebek. Povdarjal je velik pomen obrtne razstave za trgovino in industrijo. Zgodovinski dan je danes, ko se

otvarja v Celju prva slovenska razstava po naši osvoboditvi. Konstatiramo slogo med obrtništvo in delavstvom, ki je ne samo s fizičnim, ampak tudi z duševnim delom omogočila otvoritev razstave, ki bo za razvoj celjske obrti in industrije velike važnosti. Predlaga udanostno izjavo kralju Aleksandru in kraljici, kar navzoče občinstvo sprejme z trikratnimi klicij »Živijo kralji«.

Pozdravlja navzoče zastopnike civilnih in vojaških oblasti ter trgovine, obrti in industrije. Ministrstvo trgovine in industrije zastopa dr. Marn, finančno delegacijo svetnik dr. Spindler, voj. oblast celjske garnizije pukovnik Naumović, trgovsko in obrtno zbornico Ivan Knez, mesto Celje župan dr. Hrašovec, pokr. upravo vladni svetnik dr. Žužek, okr. glavar v Celju, Navzoč je tudi nar. poslanec dr. Kukovec. Po končanem govorih in pozdravih g. Rebeke je celjsko godbeno društvo med grmenjem topov sviralo himno »Bože pravde«. Govorili so dalje še gg. dr. Hrašovec v imenu mesta Celje, dr. Marn kot zastopnik ministrstva trgovine in industrije ter posl. dr. Kukovec. Vsi so poudarili pomen in važnost obrtne razstave, ki pomenja triumf dela celjskih obrtnikov in delavcev. Po končanem govorih je predsednik razstavnega odbora, Ivan Rebek povabil udeležnike k ogledu razstave.

»Vodnik« po razstavi in mestu Celju ter njegovi okolici je izdala v sporazumu z razstavnim odborom Zvezna tiskarna v Celju. Ta vodnik vsebuje imenik razstavljavcev obrtne razstave Celju, kajpot po mestu Celju in njegovi okolici, razne članke, kakor »Odlomki iz zgodovine celjskega mesta s posebnim ozirom na obrtništvo«, »O zgodovini celjskega obrtnega društva«, oglase raznih razstavnih tvrk itd. Lična priložna knjižica vsega 84 strani in stane samo 6 Din. Prodaja se na razstavnem prostoru.

Naredba pokrajinske uprave za Slovenijo, s katero se zvišuje občinska davščina na obrtna izvrševana prenočišča v Celju ter naredba o pobiranju občinske davščine na ponočni obisk gostin in kavarn in na igranje s kartami v Celju, so izšle v zadnji številki »Uradnega lista«.

Umrl je v Celju v pokojni uradnik juž. železnice in hišni posestnik Anton Wohlmut v 81. letu starosti.

Nogomet. Danes v torek 15. t. m. ob 5. uri popoldne se vrši na igrališču pri »Skalni kleti« nogometna tekma med celjskimi »Atletiki« in športnim klubom »Cakovec« iz Cakovca. Cakovski športni klub nosi provincialno prvenstvo Hrvatske.

Cirkus »Slavija« je došel v Celje in ima na glaziji svoje predstave ob 8. in tričetrt uri večer.

Primorje.

Zaradi poškodbe spomenika na Krnu po krivici zaprte mladeniče so sedaj vendar izpustili iz tržaških zaporov. Obtoženci pripovedujejo, da so jih v zaporu preteptali.

Novi notar v Idriji. Notarsko mesto v Idriji je bilo po odhodu g. Tavzesa izpraznjeno. Sedaj je prišel za notarja tja g. dr. Grušovin iz Gorice ter odprl svojo pisarno v gradu.

Pokrajina.

Zagorje ob Savi. NSS v Zagorju bo priredila prihodnji teden vsak večer volilne sestanke, na katere se volilci vabijo. Na enem sestanku oziroma volilnemu shodu bo govoril narodni poslanec Brandner. Dan in uro sestankov naznanimo potom plakativov.

Zagorske novice. Brezvestni intrigantje nasprotniki rudarjev in železničarjev razširjajo nesramno govornico, da nameravajo železničarji in rudarji uprizariti stavko naperjeno proti »Sokolstvu« sedaj med zletnimi dnevi. Povoda za stavko imajo posebno železničarji in rudarji dovolj in bodo tudi to skrajno sredstvo za dosego svojih pravic izrabili, ne da bi škodovali največjemu kulturnemu društvu »Sokolu«. Čudno, da je tudi vlada in orožništvo nasleda tej laži. Svetujemo okrajnemu glavarstvu naj pazi raje na oduhu in naviljale cen, ki škodujejo klub svojli narodni demokraciji z neupravičenim dviganjem cen več »Sokolu« kakor pa rudarji in železničarji.

Sokolstvo.

Dražba slame. V sredo 16. ob 10. uri dopoldne se vrši prostovoljna javna dražba slame, ki se je rabila za nastanitev Sokolstva v 3 paviljonih sejmišča v Tivolju. — Slamo po drugih javnih poslopljih se proda pozneje. Kupci se vabijo.

Zdravniški odbor. V izredni občni zbor sloj. zdravniškega društva se vrši v ponedeljek dne 21. t. m. ob 16.30 v mestni posvetovalnici s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora, 2. Demisija odbora. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitve novega odbora. 5. Slučajnosti.

Koncertni odsek I. J. S zleta v Ljubljani sporoča sledeče: V nedeljo dopoldne je bil naznanjen promenadni koncert sredočke filharmonije iz Klada v Zvezdi, da se koncert ni vršil ne zadene te godbe nobena krivda in občinstvu v pojasnilo navajamo sledeče: Godbeniki so vstali ob 5. ter so bili ob 6. uri zjutraj že na zletišču, da svirajo pri glavnih preizkušnjah. Godba je prišla na vrsto šele ob 1. uri popoldne. Torej ni bilo močce svirati ob pol 12. v Zvezdi. Filharmonija iz Klada je pokazala na sinfoničnem koncertu v Unionu vse svoje velike možnosti in svira neumorno vse dni vseskoljskega zleta, zato naj javnost opravi za nesrečni incident!

Sport in turistikla

S. K. Primorje v Ljubljani. Prihodnja seja poslovnega odbora se vrši v sredo t. m. v posebni sobi gostilne pri »Nes«.

Lahkoatletični meeting S. K. Primorje 11. in 12. avgusta.

V petek in soboto je priredil S. K. Primorje ob priliki svečane otvoritve prostora za sportna tekmovanja meeting, katerega so se udeležili predvsem Hašk in Concordija iz Zagorja. Ko so pred letom prišli hrvatski atletični meeting ob desetletnici Ilirije, so dosegli prva mesta, hrvatska atletika je našo nadkrijevala. Letos je bilo drugače. Slovenci in Hrvatji so bili popolnoma enakovredni nasprotniki. Dosegli so 4 novi sl. rekorde. V naslednjem podajamo rezultate:

Prvi dan: Tek 100 m prvi predtekel Perpar 11.5, 2. Valtrič 11.7 (oba Primorje), 3. Kojič (Hašk) drugi predtek: 1. Bellen 12.0, 2. Rukavina 12.2, 3. Prelec (vsi Hašk) 11.8, 1. Perpar 11.6, (slov. rekord dotlej 11.8), 2. Valtrič 11.7, 3. Bellen 12.5.

Tek 800 m: 1. Butkovič (Concordija) 2.17.2, 2. Vidmajer (Ilirija) 2.19.8, 3. Španjol (Primorje).

Tek 100 m dame: 1. Sever 15.6 (Primorje), 2. Cimperman (Primorje), 3. Perpar (Primorje).

Tek 60 m dame (dva predteka in finale): 1. Santel (Primorje) 8.9, 2. Vidmajer 9.0, 3. Miklavc 9.9 (oba Jadran). Tehnično stišno vzoren gedč. Santel, kateremu smo podleči celo znana Vidmar, ki teče v stila.

Met diska: Modic (Jadran) 30.98 (slov. rekord), 2. Mujdrica (Hašk) 30.04 m, 3. Šin R. (Primorje) 29.92 m.

Met diska dame (izven konkurence) vsled za dame protipredpis. diska): 1. Bellen (Ilirija) 12.76 m, 2. Erbežnik (Jadran) 12.52 m, 3. Petrič (Ilirija) 11.24 m.

Škok v višino brez zaleta: Španjol (Hašk) 1.30 m, 2. Šlesinger (Hašk) 1.25 m, 3. Tritsch (Hašk) 1.15 m.

Škok v višino z zaletom: 1. Beneš (Primorje) 1.50 m, 2. Rybář (Primorje) 1.45 m, 3. Vidmajer (Ilirija) 1.40 m.

Siatela 4x100 m: 1. Hašk, 2. Primorje II, drugi predtek: 1. Primorje L. 2. Jadran. Finale: 1. Primorje I. (Perpar, Špicer, Rošič, Valtrič) 48.1, 2. Hašk (Rukavina, Prelec, Bellen, Kojič) 48.3. Zelo oster bo posebno v zadnji progi.

Drugi dan, Tek na 200 m (trije predteki in finale). Finale: 1. Perpar St. (Primorje) 25, 2. Bellen (Hašk) 25.8, 3. Prelec (Hašk) 27.2. Valtriča je žreb določil v predteku skupaj s Perparjem, bil bi drugič gurno drugi v finale.

Tek 200 m dame (dva predteka in finale). Finale: 1. Škof (Jadran) 33.5, 2. Vidmajer (Ilirija) 34, 3. Zupančič (Ilirija).

Tek na 400 m: 1. Kojič (Hašk) 57.4, 2. Bellen (Hašk) 59.6, 3. Beneš (Ilirija).

Tek na 300 m: 1. Bončina (Jadran) 10.31.6, 2. Butkovič (Conc.) 10.31.7, 3. Praunseis (Jadran). Krasen boj v finalu.

Pešhoja 6000 m: 1. Dobrin 34.39 (Hašk), 2. Bašič R. 36.41 (Primorje), 3. Zore (Primorje). Sigurna zmaga Dobrina.

Škok v daljavo brez zaleta: 1. Perpar St. (Primorje) 2.79 m, 2. Šlesinger (Hašk) 2.69.5 m, 3. Špicer (Hašk) 2.66 m, Skalo (Primorje) je po novih pravilih J. A. S. zato zaočevaljo uspehi za lanskoletnimi.

Škok v daljavo z zaletom dame: 1. Perpar Minka (Primorje) 2.15 m, 2. Erbežnik (Jadran) 1.98, 3. Cimperman (Primorje) 1.95.

Škok v daljavo z zaletom: 1. Vidmajer (Il.) 6.07 (nov slov. rekord) dosedaj 5.58, 2. Pažur (Conc.) 5.75, 3. Perpar (Primorje) 5.58 m.

Škok v daljino z zaletom dame: 1. Santel (Prim.) 4.60.5 m (II), 2. Cimperman (Prim.) 3.94 m, 3. Erbežnik (J) 3.75 m.

Škok v višino z zaletom dame: 1. Santel (Prim.) 1.16.5 m, 2. Cimperman 1.11.5 m, 3. Vidmar (J).

Škok ob palici: 1. Kovačič (Hašk) 2.70, 2. Škodlar (Il) 2.30 m.

Met kopa: 1. Sendrič (Conc) 45.30 m, 2. Vidmajer 37.25 m (nov slov. rekord), 3. sedaj 34.36), 3. Kojič (Hašk) 35.50 m.

Met kroglice: 1. Kojič (Hašk) 8.59), 2. Tritsch 8.43, 3. Kovačič (Hašk) 8.41. Nekatrumljivo zakaj ni tekmoval Redosavljevič iz Dekleva od Primorja, ki mečeta oba nad deset metrov.

Skupna klasifikacija: 1. mesto: Primorje 51 točk (25 in 26), 2. Hašk 37, 3. Ilirija 15 (14 in 4), 4. Jadran 13 (6 in 7), 5. Concordija 10 točk.

Prvi trije oziroma prva dva tekmovalca v vsaki panogi so dobili spominske kolajne S. K. Primorje.

Najceneja narodna jed

za testenine „PEKATETE“ zdelane že iz samega zdroba jeklene dele zrnja. Zato so najbolj redilne, pri izvrstnem okusu. Iz istega vzroka, ter izdelane že iz samega zdroba, se pa tudi najbolj nakuhaajo, tako, da dosežejo do 3 kratni

Socialni pregled.

Delavske šole v Zdrženih drž.

Ustanovam ljudskih šol, kakršne so stvarile Zdržene države, jim ni para na svetu. Poleg prevážnega vzgojevalnega delovanja, ki se vrši v šolskih poslopijih, so se pa razvile v zadnjih letih razne druge oblike vzgojevanja za odrasle.

Ena izmed teh prosvetnih ustanov za odrasle so delavske šole. Pri tem ne mislimo na ljudske univerze, javne govornice, vzgojo, ki jo nudijo delodajalci, ali natečajne, marveč pod delavsko vzgojo mislimo na ne šolske ustanove, ki so jih ustvarili delavci sami in ki tvorijo del delavskega gibanja. V tem se delavska vzgojevališča razlikujejo od drugih oblik vzgojevanja za odrasle.

Možnosti, ki jih nudi vzgoja odraslih delavcev, privlačujejo in oživljajo zanimanje neprestano naraščajoče število žensk in moških. Že do sedaj imamo v raznih me-

stih Zdrženih držav okoli trideset prosvetnih podjetij znanimi pod imeni »Labor kolleges«, »Trade union kolleges«, »Workers universities«, »Workers classes«, »Trade union educational departments« ali »Labor educational committees«.

Delavske šole, kakršne so se razvile v tej zemlji, vzdržuje delavski denar; delavske organizacije jih upravljajo in nadzirajo. Dostikrat se dogaja, da ena sama unija tvori svojo delavsko zvezo. Za svoje člane nabira potrebna denarna sredstva in nadzira delavnost take ustanove, kakor je to slučaj z »International Ladies Garment Workers Union«. Do sedaj so se napravili raznovrstni poskusi. Večina delavskih šol je popolnoma pod kontrolo strokovnih unij, vendar pa imamo šole delavskih združenj in šole, ki temelje popolnoma na strankarski podlagi.

Kaj je svrha delavskega zavarovanja? Glavni smoter teh šol in tečajev je, da razširjajo prosveto med širokimi delavskimi masami, da na kratko povemo mnenje onih

oseb samih, ki aktivno sodelujejo pri teh ustanovah.

Uspehi teh delavskih šol dokazujejo do danes, da delavci hrepene neke po znanju onih stvari, ki so v stanu povečati njih zaslužek, marveč da streme poleg tega tudi po najboljši splošni izobrazbi.

Poleg splošne izobrazbe širokih delavskih mas, ki jo pospešujejo na raznovrstne načine s tečajji, sestanki, predstavami itd., imajo delavske šole še drugo svrbo, da dajejo nadarjenim in ukaželjnim delavcem posebno izobrazbo v znanosti, zlasti pa še v socialnih vedah. Tečajji v to svrbo so različni. Vključujejo neke narodno gospodarstvo in sociologijo, temveč tudi literaturo, angleščino, matematiko, tekoče govorico, glazbo, psihologijo, telovadbo in razne druge predmete. Najpriljubnejši tečajji v delavskih vzgojevališčih pa so gospodarstvo, zgodovina, pregled o industrijalnem razvoju, zgodovini delavskega gibanja, literaturi in politični vedi.

Tretja svrha delavskih šol je vzgajati delavske voditelje, upravitelje in organizatorje strokovnih unij. Sprejemajo se nade-

budni delavci, da se izsolajo v to svrbo. Takšni tečajji vključujejo predmete, kakor so delavska zakonodaja, delavske odškodnine, industrijalno in zdravstveno zavarovanje, delovanje za čista stavke in nezaposlenosti, problemi industrijalne uprave in produkcije, mijski in organizacijski problemi in govornišvo. (Tukaj naj se uče naši demagogi!)

Naravno je, da se metoda skupnega šolanja ne more uporabljati za vzgojo delavskih voditeljev, oziroma za intenzivno izobrazbo malih skupin izmed delavskih mas. matični poski, ki traja nekoliko let in vključuje obisk tedenskih tečajev in čitanje mnogih knjig. Ker se ne more zahtevati od odrasle osebe, da mirno presedava vsak teden skozi mnogo let po šolskih klopih, medtem ko učitelj drži svoja šolska predavanja, se je iznašla zopet Sokratova metoda — vprašanja ali odgovori. Delavski tečajji se shajajo navadno v delavskih domih, v mnogih mestih se pa poslužujejo tudi javnih šolskih poslopij.

Že odkar so se take ustanove za delavsko vzgojo začele razširjati v Zdrženih

državah, se je občutila potreba po neki centralni organizaciji, ki bi koordinirala vsa ta prizadevanja za delavsko izobrazbo in novim stanovom stavila na razpolago izkustva starejših. Tako sodelovanje se je udeležilo na delavski konferenci, ki se je vršila v New-Yorku v aprilu l. 1921. Na tej konferenci so se sestali vsi voditelji na priložnosti delavske prosvete, vodje delavskih organizacij, učitelji, profesorji in mnoge druge interesirane osebe. Pravila te centralne organizacije so bila takrat odobrena. Njena svrha je: Da nabira in širi informacije o prosvetnih prizadevanjih katerekoli skupne organiziranega delavstva; da koordinira in podpira z vsemi mogočimi sredstvi obstoječa prosvetna prizadevanja organiziranih delavcev in da vzpodbuja k ustanavljanju nadaljnjih zavodov za delavsko izobrazbo širom vseh Zdrženih držav.

Vse to gibanje za delavsko izobrazbo v Zdrženih državah je staro šele štiri leta in se torej nahaja šele v razvoju. Vzlic temu kaže že lepe uspehe in utegne postati ena vitalnih sil v gibanju ameriškega delavstva v prosvetnem razvoju.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

»Dajva,« je rekel nazadnje Sauvresy, »zasnujva si načrt. Razumem, da hočeš za nekaj dni izginiti s površja. Toda za liste napišeš še nočjo tri, štiri vrstice. Jutri se poprimem tvojih poslov jaz sam; vajen sem denarnih zadev. Kakšne so tvoje, ne vem, a vendar sem porok, da ti rešim dobrušen kos imetja. Denar imava in tvoji upniki ne bodo povsem gluhi za pametno besedo.«

»A kaj bo dotlej z menoj?« je vprašal Hektor. Že misel, da naj bi ostal spet sam, ga je navdala z grozo.

»Kako kaj? S seboj te vzamem hudimana, v Valfeuillu. Ali ne veš, da sem oženjen? Joj, prijatelj, na svetu ga ni srečnejšega od mene. Poročil sem se iz ljubezni, z najlepšo in najboljšo žensko pod solncem. Brat nama boš... A stopiva, moj voz že čaka pred vrati —«

XIV.

Oče Plantat je premolknil. Ves čas, odkar je govoril, se poslušalca ništa upala geniti, niti ne črhnil besedice.

Pač pa je gospod Lecoq med poslušanjem nekaj premišljal.

Vpraševal se je, odkod utegnejo biti vse te natančne podrobnosti. Kdo je sestavil usodni življenjepis grofa Trémorelškega?

S svojimi bistrimi pogledom, ki se zdajpazdaj kradoma nstavi na papirjih, je ugotovil, da pisava ni na vseh listih ustavitil na papirjih, je ugotovil, da pisava ni na vseh listih. Toda že je nadaljeval mirovni sodnik.

»Berta Lechailu, ki je restala po nepričakovanem srečnem naključju gospa Sauvresyjeva, ni ljubila svojega moža.

Dasi je bila le hči siromašnega vaškega učitelja, ki se nekoč niti v najsmelejšem početju iz nad ni upala misliti, da bi utegnila splezati višje nego za učiteljico v kakem versalskem penzionatu, se vendar ni mogla spriljziti s svojo usodo.

Neomejena vladarica najlepše graščine v vsej okolici, obdana s slehernim razkošjem, razpolagajoča z velikim imetjem svojega moža, ljubljena, oboževana, vse, kar hočete, je bila vendar prepričana, da je vredna pomilovanja.

To urejeno in srečno življenje brez vznemirjenj in katastrof se ji je zdelo strahotno enolično. Dolgočasile so jo venomer iste, v njenih očeh priskutne zabave, vrste se v večno enakem redu, ki ga je določal letni čas. Sprejemala sta, posečala druge, jahala, hodila na lov in se vozila na izprehod. In to je imelo trajati do konca!

Oh, to življenje je bilo kaj malo podobno onemu, o katerem je sanjarila! Rojena je bila za silnejše in strasnejše užitke. Hlepela je po neznanih, razburljivih doživljajih, želela si negotove bodočnosti, nenadejanih prehodov, strasti, prigod in še marsičesa drugega.

Mimo tega jo je odbijal Sauvresy že od prvega dne, in njena skrita mržnja je naraščala tem bolj, čim bolj se je zavedala svoje oblasti nad njim.

Zdel se ji je smešen, navaden in vsakdanji. Dovršena preprostost njegovega vedenja je bila v njenih očeh omejenost. Kakorkoli ga je opazovala, vendar ni našla na njem ničesar, za kar bi ga mogla občudovati. Kadar je govoril, ga niti ni poslušala, ker je v svoji nezmožljivosti že davno spoznala, da ne ume biti drugačen nego pust in plehak.

Zamerila mu je, ker se ni mogel ponášati z burno mladostjo, kakršne pripravljajo rodbine nadebudnih mladeničev v strah in trepet. V duhu mu je očitala, da ni »živel«!

In vendar je delal vse tisto kakor drugi, v dobrem in v zlem. Tudi on je šel nekaj v Pariz ter poizkušal živeti po zgledu svojega prijatelja Trémorela. Po šestih mesecih pa je bil tega do grla sit in se je jadrno vrnil v Valfeuillu, da bi se spočil po tako napornih užitkih. Pariška šola ga je stala stotisoč frankov, a vedno je zatrjeval, da mu ni žal te cene: zdaj vsaj ve, kaj imenujejo »veselo življenje«...

Tudi večno in brezmejno Sauvresyjevo oboževanje je bilo Berti v nadlego. Vsako njeno željo je izpolnil še tisti hip, in ta slepa pokorščina do njene volje se ji je zdela suženjstvo.

Mož, je govorila sama pr sebi, se rodi zato, da ukazuje, ne pa da bi se pokoraval; biti mora vladar, ne rob.

Vse bolj bi si bila želela soproga izmed tistih, ki čakaš nanje pri oknu in se vračajo sredi noči, še vroči od razvrata, pijani in obigrani, in te začno pretepati, ako jim rečeš žal besedo; trinogi so, a tudi možje!

Nekaj mesecev po svatbi si je zdajeti jela dovoljevati najnezmislnejše fantazije in najneverjetnejše muhe. S tem ga je izkušala.

Hotela je videti, kako daleč pojde v svoji neomajni ustrežljivosti; mislila je, da ga vendar kako pripravi ob potrpljenju. Toda prva je odnehala ona, vsa besna, ker se ji ni posrečilo izzvati vsaj trohice odpora.

Biti brezpogojno gotova sprogove zvestobe, vedeti, da v njegovem srcu ni mesta za nobeno drugo, ne bati se ničesar, še tega ne, da se ne bi katerikrat zmotil vsaj za dan — joj, kako neznosno, kako obupno! Čemu je bila potem lepa, duhovita, mlada in koketna na vse pretege?

A korenine Bertine mržnje so segale morda še delj nazaj. Poznala se je dobro; vedela je, da bi bila rada postala Sauvresyjeva metresa, ne pa njegova žena, samo če bi bil hotel. Le reči mu je bilo treba, zabitežu poštenemu!...

Pri očetu se je dolgočasila tako zelo, trnje domače bede se je tako krvavo zadiralo v njeno ničemurnost, da ji ni bilo treba obljubiti drugega nego lepo stanovanje v Parizu in kočijo s parom konj, pa bi sledila zapeljivcu, ne da bi se le enkrat ozrla v slovo na roditeljski dom.

Kočijo!... Berta bi bila šla še za manj. Samo prilike je nedostajalo njenim nagonom. Iz dna srca je prezirala soproga, ker je on ni preziral dovolj!

In vendar so ji ponavljali neprestano, da je najsrečnejša žena pod solncem. Ona — srečna! Kolikrat je plakala, če je le pomislila na svoj zakon!

Srečna! Ona, ki jo je tolikrat pograbila blazna želja, da bi pobegnila, potepala se v široki svet uživanja, razburjenj in prigod — vsega, po čemer je koprnela, česar je pogrešala in česar je vedela, da ne bo imela nikoli.

Držal jo je le strah pred bedo, ki jo je poznala iz lastne izkušnje.

Ta strah je izviral predvsem iz modre previdnosti njenega pokojnega očeta, za katerim je pred drugim bridko žalovala, dasti je v srcu preklinjala njegov spomin.

Ko se je Sauvresy poročil je hotel pogodbeno priznati nevesti doto 500.000 frankov. Dobičina Lechailu se je odločno uprl tej radožarnosti.

»Moja hči vam ne prinese ničesar,« je dejal. »Ako hočete, zapišite ji štiridesettisoč frankov, a niti solda več... ali pa razderemo vso stvar!«

Sauvresy je vendar še prigovarjal. (Dalje.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

VIHOTOC, mešana trgovina in 5 oravov stavbenega zemljišča, vodno silo, 2 hiši in gospodarsko poslopje, novo, 1.200.000 K. Gosstina, dobro idoča pri Mariboru z 2 orala zemljišča. Gradje, z 3 oravne parka, sposobno za tovarno v Mariboru. Poselva različnih veličin in cen. Trgovske in stanovanjske hiše, vila pri kupu prosto stanovanje. Pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. 289

POSESTVO v Sloveniji pri Celju, enonadstropna vila, družinska hiša, gospodarsko poslopje z električno razsvetljavo s premičninami, 22 jobov travnikov in njiv, oddaljeno eno minuto od kolodvora in lepem, zdravem delu Savinjske doline, pripadajo za industrijo ali trgovino lesa. Naslov v upravnih listih. 278

TRGOVINO s stanovanjem v Mariboru takoj. Vprašati v podružnici »Jugoslavije«.

Maribor, pod »Trgovina«. 286

LESENA blagajna z 28 predali in pisalna miza, delo umetno, stara 260 let. Kje. pove uprava lista. 280

HISO za trgovino, enonadstropno v Mariboru blizu koroškega kolodvora, lokalni za trgovino in stanovanje, lepe kleti takoj na razpolago, posebno dvoriščno poslopje, 600m² vrta. Cena 900.000 K. Dopisil pod »Trgovska hiša«, poštno ležeče Maribor. 272

SLUŽBE:

ZA VEČJO transportno tvrdko v Ljubljani se išče kontoristinja i strojepiško s perfektnim znanjem slovenske in nemške stenografije. Samo popolnoma izvežbane moči naj pošljejo svoje ponudbe na upravo lista pod šifro »Služba«. 290

DVA pekovska pomočnika in enega učenca sprejme s 1. sept. za stalno v službo. Ponudbe naj se pošljejo takoj, Val. Slak, Dol. Logatec št. 21. 288

GOSPODIČNA išče mesta k otrokom ali lot varuhinja v Ljubljani ali izven. Je izurjena šivilja. Naslov v upravnih listih. 281

ISČE se boljše dekile k 8 mesecev staremu otroku v Maribor, prednost in želja znanje šivanja. Ponudbe na podrt. »Jugoslavije«, Cella pod »Zanesliva«. 273

RAZNO:

STANOVANJE, 1 soba, 1 kuhinja s pritlikinami, pritličje, v Kopaljski ulici 12 se zamenja s sličnim, tudi večjim. Zglasiti v trgovini Iva Šiler, Kongresni trg 6. 279

GOSTILNA se išče v našem po možnosti na bivšem Štajerskem eventualno na Kranjskem. C. ponudbe se prosi najkasneje do 18. t. m. na Alojzijo Gobjčič, Radje. 275

ISČE SE družabnik za brezkonkurenčno podjetje s primernimi prostori za delavnico v sredini mesta. Pisemne ponudbe na upravo lista pod sigurna bodočnost. 260

DVA pekovska pomočnika in enega učenca sprejme s 1. sept. za stalno v službo. Ponudbe naj se pošljejo takoj, Val. Slak, Dol. Logatec št. 21. 288

GOSPODIČNA išče mesta k otrokom ali lot varuhinja v Ljubljani ali izven. Je izurjena šivilja. Naslov v upravnih listih. 281

P. n. gospodinja, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opremah material predvni, cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezanju brezplačen!

Istotam igle, olje, vse nadomestno dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, sralice, kravate, šetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna poštežba!

Po najnovejši modi in znizani ceni izdeluje moške obleke modni atelije

FRAN MALIS
diplomirani krojač
Ljubljana, Tržaška c. 29.

Isčem - posojila,
250.000.— Din. na plodno podjetje proti večkratni garanciji. Obresti po dogovoru. Lva se pri upravi lista pod »Zavarovano!«

Menjalnica STUBELJ

dovoljuje si opozoriti cenjeno občinstvo, da nima z Menjalnico Slovenske eskomptne v Kolodvorski ulici št. 43 (hotel Južni kolodvor) nikakih zvez, ter, da posluje od 10. t. m. v lastnih prostorih v Kolodvorski ul. št. 41 na dvorišču, levo poleg carinske agenture Grom.

Smodnik (baruf) dinamit, dinamon, vžigalno vrv, kapice itd.

dobite vedno pri tvrdki

Fr. Stupica,
zaloga poljedelskih strojev in železnine v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1.

Emil Adamič: **16 jugoslovanskih narodnih pesmi**

L. del (moški zbori) je ravnokar izšlo. Cena partituri 10 Din.

Naroča se pri

ZVEZNI KNJIGARNI, Ljubljana, Marijin trg 8.

Pevska društva segajte pridno po njih!

F. Florjančič

Kolesa Automobili Motorji

Olje-Bencin-Tovot mast na drobno — na debelo.

Ljubljana

Šelenburgova ul. 6

Pneumatika vseh prvovrstnih znamk (Dunlop, Clinher, Continental, Exceisor, Michelin).

Prva mehanična delavnica.

Obrtna razstava

V CELJU

od 12.-22. avgusta 1922.

Naznanilo.

Splošna prometna banka Wien naznanja, da je prešla njena mnogo let v Ljubljani obstoječa podružnica s 30. junijem t. l. z vsemi aktivami in pasivami v last

Prve hrvatske štedionice v Zagrebu.

Prva hrvaška štedionica bo poslovala v interesu domačih potreb in varovala interese komitentov dosedanje podružnice v Ljubljani.

Zahvaljuje se najiskreneje za izkazano naklonjenost in prosi, da se ohrani isto tudi njeni pravni naslednici, Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu, glavni podružnici za Slovenijo v Ljubljani.

WIEN, dne 10. avgusta 1922.

Naznanilo.

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu naznanja, da je prešla več let v Ljubljani obstoječa podružnica splošne prometne banke, preje J. C. Mayer, dne 30. junija 1922 v njeno posest in bo vodila isto dalje pod naslovom

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, glavna podruž- nica za Slovenijo v Ljubljani.

Podružnica bo poslovala v interesu domačih potreb. Varovala interese komitentov dosedanje podružnice Splošne prometne banke v Ljubljani in prosi, da se ohrani tudi njej kot pravni naslednici, ono zaupanje, katero je imela Splošna prometna banka.

ZAGREB, dne 10. avgusta 1922.